Katowice, dnia 29 sierpnia 1936.

# GAZETA URZĘDOWA

## WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

## DZIAŁ ADMINISTRACJI SZKOLNEJ

**Nr. 8.**

Poz.: **TREŚĆ:** str.

**Poz. 137.**

(Przedruk z Dz. Urz. Min. W. R. i O P. Nr. 4 z dnia 10 lipca 1936, poz. 81).

## ROZPORZĄDZENIE

**Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publ.**
z dnia 4. czerwca 1936 r. (B. P. 3596/36).
**o dodatkach służbowych**

Na podstawe § 40 pkt. 5 lit. e) oraz § 65 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1933 r. o zasadach zaszeregowania funkcjonarjuszów państwowych do grup uposażenia, o dodatkach lokalnych, funkcyjnych i służbowych oraz o umundurowaniu niższych funkcjonarjuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 102 poz. 781) zarządzam co następuje:

§ 1.

W rozporządzeniu Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 24 stycznia 1934 r. (Nr. BP.-2754/34) w sprawie dodatków służbowych, należnych nauczycielom szkół państwowym i publicznych, pozostających na etacie Państwa, z tytułu nauczania i zajęć nadliczbowych oraz z tytułu pracy w szkołach zawodowych i specjalnych w charakterze wybitnego fachowca (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 1. poz. 5) zmienionem rozporządzeniem z dnia 26 maja 1934 (Nr. B. P.8837/34) (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 4, poz. 58) oraz rozporządzeniem z dnia 14 czerwca 1935 r. (Nr. B. P. 10108/35) Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 7, poz. 79) w myśl § 1 dodaje się dwa nowe ustępy o następującym brzmieniu:

„Przy obliczaniu godzin nadliczbowych dla nauczycieli szkół zawodowych, którzy zamiast nauczać w szkole przeprowadzają ćwiczenia polowe związane z nauczaniem przedmiotów zawodowych w ilości godzin, przewyższającej wymiar zajęć, obowiązujący ich w myśl §§ 14 i 17 cytowanego rozporządzenia, należy ilość faktycznie odbytych godzin ćwiczeń w tygodniu zmniejszyć o jedną trzecią (z zaokrągleniem wyniku do całości) poczem w przypadku, gdy otrzymana liczba jest większa od liczby godzin obowiązującego wymiaru zajęć — znaleść różnicę tych liczb, otrzymana różnica stanowić będzie ilość godzin nadliczbowych, za które przysługuje nauczycielowi dodatek służbowy.

W miesiącach, w których nauczyciel otrzymuje w ten sposób obliczoną należność za godziny nadliczbowe, nie mogą mu już być wypłacane dodatki służbowe za godziny nadliczbowe z tytułu nauczania lub innych zajęć w szkole".

§ 2.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister
(—) **W. Świętosławski**

---

**138.**

(Przedruk z Dz. Urz. Min. W. R. i O P. Nr. 4 z dnia 10 lipca 1936, poz. 82).

## ROZPORZĄDZENIE

**Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego**
z dnia 15 czerwca 1936 r. (Nr. III UPr-794/36)
**o organizacji państwowych szkół przysposobienia w gospodarstwie rodzinnem I stopnia.**

Na podstawie art. 2 ust. 2, art. 59 i 60 ustawy z dnia 11 marca 1932 roku o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 389) zarządzam, co następuje:

**§ 1.** Zgodnie z zasadami, podanemi w § 211 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 21 listopada 1933 roku o organizacji szkolnictwa zawodowego (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 15, poz. 202) ustala się organizację państwowych szkół przysposobienia w gospodarstwie rodzinnem I stopnia według załączonego statutu.

**§ 2.** Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. W miarę wprowadzenia nowej organizacji tracą moc przepisy, sprzeczne z załączonym statutem.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
(—) **W. Świętosławski.**

---

**Załącznik** do rozporządzenia Ministra W. R i O. P. z dnia 15 czerwca 1936 r. (Nr. III. UPr-794/36).

## STATUT

**Państwowej Szkoły Przysposobienia w Gospodarstwie Rodzinnem I stopnia.**

### I. Zadania szkoły.

**§ 1.** Zadaniem szkoły jest: praktyczne zapoznanie uczenic z wiadomościami, umiejętnościami i sprawnościami w zakresie organizowania i prowadzenia gospodarstw rodzinnych, w celu ułatwienia im pracy we własnem gospodarstwie domowem lub pracy zarobkowej w tej dziedzinie; uświadomienie o ważności pracy domowej kobiet i o obowiązku sumiennego jej wykonywania; wychowanie obywatelek świadomych swych praw i obowiązków wobec Państwa, społeczeństwa i rodziny.

### II. Ogólne zasady organizacji.

**§ 2.** Szkoła jest przeznaczona dla dziewcząt, które ukończyły szkołę powszechną conajmniej I stopnia.

**§ 3.** Nauka w szkole trwa jeden rok.

**§ 4.** Liczba nauczycieli własnych, t. j. nauczycieli, którzy zarówno liczbą godzin, jak swą pracą związani są przedewszystkiem z daną

szkołą, nie powinna być mniejsza, łącznie z kierowniczką, niż liczba oddziałów w tej szkole.

**§ 5.** Organizację roku szkolnego oraz liczbę uczenic w klasie lub oddziale ustala się osobnemi przepisami.

## III. Kierowniczka, nauczyciele, Rada Pedagogiczna

**§ 6.** Na czele szkoły stoi kierowniczka.

Do obowiązków kierowniczki należy:

a) reprezentowanie szkoły nazewnątrz
b) przewodniczenie Radzie Pedagogicznej,
c) bezpośrednie zwierzchnictwo nad wszystkiemi osobami, pracującemi w szkole,
d) organizowanie pracy wychowawczej i dydaktycznej, kierowanie nią i czuwanie nad jej wykonaniem,
e) zarządzanie sprawami administracyjno - gospodarczemi szkoły,
f) wykonywanie przepisów i poleceń władz szkolnych ,
g) utrzymywanie kontaktu szkoły z życiem gospodarczem środowiska, w którem się szkoła znajduje,
h) nauczanie w odpowiedniej liczbie godzin.

**§ 7.** Nauczyciele i instruktorzy wychowują oraz uczą powierzoną ich opiece młodzież według właściwych zasad pedagogicznych, biorą czynny udział w pracach Rady Pedagogicznej i realizowaniu jej uchwał, utrzymują kontakt z życiem gospodarczem, wreszcie pełnią funkcje administracyjno-gospodarcze w zakresie powierzonego sobie działu pracy.

**§ 8.** Kierowniczka, nauczyciele, lekarz szkolny i instruktorzy tworzą Radę Pedagogiczną szkoły, która jest stałym organem wewnętrznego życia szkolnego.

**§ 9.** Rada Pedagogiczna współpracuje z kierowniczką nad podnoszeniem poziomu wychowawczego i naukowego szkoły, omawia i opracowuje ważniejsze sprawy, związane z życiem szkolnem, w szczególności zaś do jej obowiązków należy:

a) opracowanie planów pracy wychowawczej i dydaktycznej,
b) ustalanie opinji o uczenicach i oceny ich zachowania się,
c) ustalanie ogólnej oceny rocznej uczenic,
d) przyjmowanie i usuwanie uczenic,
e) ustalanie regulaminu uczniowskiego,
f) załatwianie spraw, przekazanych jej przez osobne przepisy.

**§ 10** Kierowniczce przysługuje prawo zawieszania uchwał Rady Pedagogicznej, które uzna za niezgodne z przepisami lub przeciwne dobru szkoły.

O decyzji zawieszenia uchwały Rady Pedagogicznej kierowniczka obowiązana jest niezwłocznie zawiadomić władze szkolne.

## IV. Organizacja nauczania i wychowania.

**§ 11.** Program nauczania szkoły opiera się na pierwszym szczeblu programowym szkoły powszechnej.

**§ 12.** Nauczanie odbywa się według obowiązującego programu.

**§ 13.** Plan pracy wychowawczej, dostosowany do wieku i rozwoju młodzieży, powinien uwzględniać w pełni cele wychowawcze, zakreślone w § 1 niniejszego statutu.

**§ 14.** Kierowniczka łącznie z gronem nauczycielskiem osiąga cele wychowawcze szkoły przez:

a) bezpośredni swój wpływ na uczenice w szkole i poza szkołą,
b) nauczanie i odpowiednią organizację pracy,
c) organizowanie współpracy domu i szkoły w akcji wychowawczej.

## V. Uczenice.

### A. Zadania i obowiązki uczenic.

**§ 15.** Uczenica sposobi się przez wychowanie i kształcenie w szkole na świadomą swych obowiązków i twórczą obywatelkę Państwa Polskiego.

W tym celu uczenica powinna dążyć do wyrobienia religijnego, urabiać należycie swój charakter, oraz zdobywać wiedzę i umiejętności. Do osiągnięcia tego zmierza przedewszystkiem przez wytrwałą pracę nad sobą i przez sumienne spełnianie obowiązków.

**§ 16.** Uczenica obowiązana jest stosować się do regulaminu, który określa szczegółowo zadania i obowiązki uczenic.

### B. Przyjmowanie uczenic.

**§ 17.** Do szkoły przyjmuje się kandydatki, które:

a) przedstawią świadectwo ukończenia szkoły powszechnej lub inne świadectwo, uznane przez władze szkolne za równoważne,
b) nie przekroczą 18 lat życia.

**§ 18.** Kandydatki mogą być przyjmowane do szkoły najpóźniej w ciągu pierwszego miesiąca nauczania.

### C. Ocena uczenic.

**§ 19.** Przy końcu każdego okresu szkolnego nauczyciel (instruktor) ustala ocenę wyników, osiągniętych przez uczenicę w zakresie danego przedmiotu, biorąc za podstawę wymagania obowiązującego programu.

Ocena powinna być oparta na systematycznem badaniu postępów i wyników pracy uczenicy.

**§ 20.** Przy końcu pierwszego półrocza uczenica otrzymuje świadectwo, które zawiera wyrażoną w stopniach ocenę wyników nauki ze wszystkich przedmiotów oraz ocenę zachowania się.

O wynikach nauki w innych okresach szkolnych zawiadamia się rodziców lub opiekunów uczenicy.

D. Ukończenie szkoły.

**§ 21.** Uczenica, która otrzymała oceny roczne co najmniej dostateczne ze wszystkich przedmiotów oraz zachowania się, otrzymuje świadectwo ukończenia szkoły, zawierające, prócz stopni rocznych z poszczególnych przedmiotów, nadto ogólną ocenę roczną wyników pracy uczenicy.

W wyjątkowych przypadkach Rada Pedagogiczna może wydać uczenicy świadectwo ukończenia szkoły mimo stopnia niedostatecznego z jednego przedmiotu, ustalając wtenczas ogólną ocenę roczną na dostateczną.

Jakiekolwiek egzaminy uzupełniające nie mogą być zastosowane.

---

**139.**

(Przedruk z Dz. Urz. Min. W. R. i O P. Nr. 4 z dnia 10 lipca 1936, poz. 83).

## ROZPORZĄDZENIE

**Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publ.** z dnia 15 czerwca 1936 r. (Nr. III. UPr-2270/36) **o organizacji państwowych szkół przysposobienia kupieckiego II stopnia.**

Na podstawie art. 2 ust. 2, art. 59 i 60 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 389) zarządzam, co następuje:

**§ 1.** Zgodnie z zasadami, podanemi w § 184 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 21 listopada 1933 roku (Nr. IPr. 4051/33) o organizacji szkolnictwa zawodowego (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 15, poz. 202), ustala się organizację państwowych szkół przysposobienia kupieckiego II stopnia według załączonego statutu.

**§ 2.** Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. W miarę wprowadzania nowej organizacji tracą moc przepisy, sprzeczne z załączonym statutem.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
**(—) W. Świętosławski.**

---

**Załącznik** do rozporządzenia Ministra W. R i O. P. z dnia 15 czerwca 1936 r. (Nr. III. UPr. 2270/36).

## STATUT

**Państwowej Szkoły Przysposobienia Kupieckiego II stopnia.**

I. Zadanie szkoły.

**§ 1.** Zadaniem szkoły jest przysposobienie młodzieży do pracy w przedsiębiorstwach kupieckich oraz wychowanie na zamiłowanych w swym zawodzie pracowników, a zarazem świadomych swych obowiązków obywateli Państwa Polskiego.

**§ 2.** Szkoła współpracuje nadto z czynnikami gospodarczemi i społecznemi nad podnoszeniem kultury zawodowej kupiectwa własnego środowiska.

II. Ogólne zasady organizacji.

**§ 3.** Szkoła jest przeznaczona dla młodzieży, która ukończyła gimnazjum lub liceum ogólnokształcące.

**§ 4.** W zależności od warunków danego środowiska szkoła jest męska, żeńska lub koedukacyjna.

**§ 5.** Nauka w szkole trwa jeden rok.

**§ 6.** Liczba nauczycieli własnych, t. j. nauczycieli, którzy zarówno liczbą godzin, jak swą pracą związani są przedewszystkiem z daną szkołą, nie powinna być mniejsza, łącznie z kierownikiem, niż liczba oddziałów w tej szkole.

**§ 7.** Organizację roku szkolnego oraz liczbę uczniów w klasie lub oddziale ustala się osobnemi przepisami.

III. Kierownik, nauczyciele, Rada Pedagogiczna.

**§ 8.** Na czele szkoły stoi kierownik.

Do obowiązków kierownika należy:

a) reprezentowanie szkoły nazewnątrz,
b) przewodniczenie Radzie Pedagogicznej,
c) bezpośrednie zwierzchnictwo nad wszystkiemi osobami, pracującemi w szkole,
d) organizowanie pracy wychowawczej i dydaktycznej, kierowanie nią i czuwanie nad jej wykonaniem,
e) zarządzanie sprawami administracyjno - gospodarczemi szkoły,
f) wykonywanie przepisów i poleceń władz szkolnych,
g) utrzymywanie kontaktu szkoły z życiem gospodarczem środowiska, w którem się szkoła znajduje ,
h) nauczanie w odpowiedniej liczbie godzin.

**§ 9.** Nauczyciele i instruktorzy wychowują oraz uczą powierzoną ich opiece młodzież według właściwych zasad pedagogicznych, biorą czynny udział w pracach Rady Pedagogicznej i realizowaniu jej uchwał, utrzymują kontakt z życiem gospodarczem, w zakresie specjalności szkoły, wreszcie pełnią funkcje administracyjno-gospodarcze w zakresie powierzonego sobie działu pracy.

**§ 10.** Kierownik, nauczyciele, lekarz szkolny i instruktorzy tworzą Radę Pedagogiczną szkoły, która jest stałym organem wewnętrznego życia szkolnego.

**§ 11.** Rada Pedagogiczna współpracuje z kierownikiem nad podnoszeniem poziomu wychowawczego i naukowego szkoły, omawia i opracowuje ważniejsze sprawy, związane z życiem szkolnem, w szczególności zaś do jej obowiązków należy:

a) opracowywanie planów pracy wychowawczej i dydaktycznej,

b) ustalanie opinji o uczniach i oceny ich zachowania się,

c) ustalanie ogólnej oceny rocznej uczniów,

d) przyjmowanie i usuwanie uczniów,

e) ustalanie regulaminu uczniowskiego,

f) załatwianie spraw, przekazanych jej przez osobne przepisy.

§ 12. Kierownikowi przysługuje prawo zawieszania uchwał Rady Pedagogicznej, które uzna za niezgodne z przepisami lub przeciwne dobru szkoły.

O decyzji zawieszenia uchwały Rady Pedagogicznej kierownik obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić władze szkolne.

IV. Organizacja nauczania i wychowania.

§ 13. Program nauczania szkoły opiera się na programie gimnazjum ogólnokształcącego.

§ 14. Nauczanie odbywa się według obowiązującego programu.

§ 15. Plan pracy wychowawczej, dostosowany do wieku i rozwoju młodzieży, powinien uwzględniać cele wychowawcze, zakreślone w § 1 niniejszego statutu.

§ 16. Kierownik łącznie z gronem nauczycielskiem osiąga cele wychowawcze szkoły przez:

a) bezpośredni swój wpływ na uczniów w szkole i poza szkołą,

b) nauczanie i odpowiednią organizację pracy,

c) organizowanie współpracy domu i szkoły w akcji wychowawczej.

V. Uczniowie.

A. Zadania i obowiązki uczniów.

§ 17. Uczeń sposobi się przez wychowanie i kształcenia w szkole na świadomego swych obowiązków i twórczego obywatela Państwa Polskiego.

W tym celu uczeń powinien dążyć do wyrobienia religijnego, urabiać należycie swój charakter, zdobywać wiedzę i umiejętności ogólne oraz zawodowe. Do osiągnięcia tego zmierza przedewszystkiem przez wytrwałą pracę nad sobą i przez sumienne spełnianie obowiązków.

§ 18. Uczeń obowiązany jest stosować się do regulaminu, który określa szczegółowo zadania i obowiązki uczniów.

B. Przyjmowanie uczniów.

§ 19. Do szkoły przyjmuje się kandydatów, którzy:

a) przedstawią świadectwo ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego lub inne świadectwo, uznane przez władze szkolne za równoważne,

b) nie przekroczą w danym roku kalendarzowym 24 lat życia.

§ 20. Kandydaci mogą być przyjmowani do szkoły najpóźniej w ciągu pierwszego miesiąca nauczania.

C. Ocena uczniów.

§ 21. Przy końcu każdego okresu szkolnego nauczyciel (instruktor) ustala ocenę wyników, osiągniętych przez ucznia w zakresie danego przedmiotu, biorąc za podstawę wymagania obowiązującego programu.

Ocena powinna być oparta na systematycznem badaniu postępów i wyników pracy ucznia,

§ 22. Przy końcu pierwszego półrocza uczeń otrzymuje świadectwo, które zawiera wyrażoną w stopniach ocenę wyników nauki ze wszystkich przedmiotów obowiązkowych i nadobowiązkowych oraz ocenę zachowania się.

O wynikach nauki w innych okresach szkolnych zawiadamia się rodziców lub opiekunów ucznia.

D. Ukończenie szkoły.

§ 23. Uczeń, który otrzymał oceny roczne co najmniej dostateczne ze wszystkich przedmiotów obowiązkowych oraz zachowania się, otrzymuje świadectwo ukończenia szkoły, zawierające, oprócz stopni rocznych z poszczególnych przedmiotów, nadto ogólną ocenę roczna wyników jego pracy. Stopnie z przedmiotów nadobowiązkowych nie mają wpływu na ukończenie szkoły. Na świadectwie ukończenia szkoły nie umieszcza się stopni niedostatecznych z przedmiotów nadobowiązkowych.

W wyjątkowych przypadkach Rada Pedagogiczna może wydać uczniowi świadectwo ukończenia szkoły mimo stopnia niedostatecznego z jednego przedmiotu obowiązkowego, ustalając wtenczas ogólny stopień roczny na dostateczny.

Jakiekolwiek egzaminy uzupełniające nie mogą być stosowane.

---

**140.**

(Przedruk z Dz. Urz. Min. W. R. i O P. Nr. 4 z dnia 10 lipca 1936, poz. 84).

## ROZPORZĄDZENIE

**Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publ.**

z dnia 15 czerwca 1936 r. (Nr. III UPr-1637/36)

**o organizacji państwowych szkół przysposobienia krawiecko - bieliźniarskiego.**

Na podstawie art. 2 ust. 2, art. 59 i 60 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 389) zarządzam, co następuje:

§ 1. Zgodnie z zasadami podanemi w § 152 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 21 listopada 1933 roku o organizacji szkolnictwa zawodowego (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 15, poz. 202) ustala się organizację państwowych szkół przysposobie-

nia krawiecko-bieliźniarskiego według załączonego statutu.

**§ 2.** Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. W miarę wprowadzania nowej organizacji tracą moc przepisy, sprzeczne z załączonym statutem.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
**(—) W. Świętosławski.**

---

**Załącznik** do rozporządzenia Ministra W. R i O. P. z dnia 15 czerwca 1936 r. Nr. III. UPr-1637/36.

## STATUT
## Państwowej Szkoły Przysposobienia Krawiecko-Bieliźniarskiego.

### I. Zadanie szkoły.

**§ 1.** Zadaniem szkoły jest praktyczne przygotowanie uczenic do wykonywania pomocniczych czynności w zakresie krawiectwa i bieliźniarstwa oraz wychowanie na zamiłowane w swym zawodzie pracownice i świadome swych obowiązków i praw obywatelki Państwa.

### II. Ogólne zasady organizacji.

**§ 2.** Szkoła jest przeznaczona dla dziewcząt, które ukończyły szkołę powszechną co najmniej I stopnia.

**§ 3.** Nauka w szkole trwa jeden rok.

**§ 4.** Liczba nauczycieli własnych, t. j. nauczycieli, którzy zarówno liczbą godzin, jak swą pracą związani są przedewszystkiem z daną szkołą, nie powinna być mniejsza, łącznie z kierowniczką, niż liczba oddziałów w tej szkole.

**§ 5.** Organizację roku szkolnego oraz liczbę uczenic w klasie lub oddziale ustala się osobnemi przepisami.

### III. Kierowniczka, nauczyciele, Rada Pedagogiczna.

**§ 6.** Na czele szkoły stoi kierowniczka.

Do obowiązków kierowniczki należy:

a) reprezentowanie szkoły nazewnątrz,
b) przewodniczenie Radzie Pedagogicznej,
c) bezpośrednie zwierzchnictwo nad wszystkiemi osobami, pracującemi w szkole,
d) organizowanie pracy wychowawczej i dydaktycznej, kierowanie nią i czuwanie nad jej wykonaniem,
e) zarządzanie sprawami administracyjno-gospodarczemi szkoły,
f) wykonywanie przepisów i poleceń władz szkolnych,
g) utrzymywanie kontaktu szkoły z życiem gospodarczem środowiska, w którem się szkoła znajduje,
h) nauczanie w odpowiedniej liczbie godzin.

**§ 7.** Nauczyciele i instruktorzy wychowują oraz uczą powierzoną ich opiece młodzież według właściwych zasad pedagogicznych, biorą czynny udział w pracach Rady Pedagogicznej i realizowaniu jej uchwał, utrzymują kontakt z życiem gospodarczem w zakresie specjalności szkoły, wreszcie pełnią funkcje administracyjno - gospodarcze w zakresie powierzonego sobie działu pracy.

**§ 8.** Kierowniczka, nauczyciele, lekarz szkolny i instruktorzy tworzą Radę Pedagogiczną szkoły, która jest stałym organem wewnętrznego życia szkolnego.

**§ 9.** Rada Pedagogiczna współpracuje z kierowniczką nad podnoszeniem poziomu wychowawczego i naukowego szkoły, omawia i opracowuje ważniejsze sprawy, związane z życiem szkolnem, w szczególności zaś do jej obowiązków należy:

a) opracowywanie planów pracy wychowawczej i dydaktycznej,
b) ustalanie opinji o uczenicach i oceny ich zachowania się,
c) ustalanie ogólnej oceny rocznej uczenic,
d) przyjmowanie i usuwanie uczenic,
e) ustalanie regulaminu uczniowskiego,
f) załatwianie spraw, przekazanych jej przez osobne przepisy.

**§ 10.** Kierowniczce przysługuje prawo zawieszania uchwał Rady Pedagogicznej, które uzna za niezgodne z przepisami lub przeciwne dobru szkoły.

O decyzji zawieszenia uchwały Rady Pedagogicznej kierowniczka obowiązana jest niezwłocznie zawiadomić władze szkolne.

### IV. Organizacja nauczania i wychowania.

**§ 11.** Program nauczania szkoły opiera się na pierwszym szczeblu programowym szkoły powszechnej.

**§ 12.** Nauczanie odbywa się według obowiązującego programu.

**§ 13.** Plan pracy wychowawczej, dostosowany do wieku i rozwoju młodzieży, powinien uwzględniać w pełni cele wychowawcze, zakreślone w § 1 niniejszego statutu.

**§ 14.** Kierowniczka łącznie z gronem nauczycielskiem osiąga cele wychowawcze szkoły przez:

a) bezpośredni swój wpływ na uczenice w szkole i poza szkołą,
b) nauczanie i odpowiednią organizację pracy,
c) organizowanie współpracy domu i szkoły w akcji wychowawczej.

### V. Uczenice.

#### A. Zadania i obowiązki uczenic.

**§ 15.** Uczenica sposobi się przez wychowanie i kształcenie w szkole na świadomą swych obo-

wiązków i twórczą obywatelkę Państwa Polskiego.

W tym celu uczenica powinna dążyć do wyrobienia religijnego, urabiać należycie swój charakter oraz zdobywać wiedzę i umiejętności. Do osiągnięcia tego zmierza przedewszystkiem przez wytrwałą pracę nad sobą i przez sumienne spełnianie obowiązków.

**§ 16.** Uczenica obowiązana jest stosować się do regulaminu, który określa szczegółowo zadania i obowiązki uczenic.

B. Przyjmowanie uczenic.

**§ 17.** Do szkoły przyjmuje się kandydatki, które:

a) przedstawią świadectwo ukończenia szkoły powszechnej lub inne świadectwo, uznane przez władze szkolne za równoważne,
b) nie przekroczą 18 lat życia.

**§ 18.** Kandydatki mogą być przyjmowane do szkoły najpóźniej w ciągu pierwszego miesiąca nauczania.

C. Ocena uczenic.

**§ 19.** Przy końcu każdego okresu szkolnego nauczyciel (instruktor) ustala ocenę wyników, osiągniętych przez uczenicę w zakresie danego obowiązującego programu.

Ocena powinna być oparta na systematycznem badaniu postępów i wyników pracy uczenicy.

**§ 20.** Przy końcu pierwszego półrocza uczenica otrzymuje świadectwo, które zawiera wyrażoną w stopniach ocenę wyników nauki ze wszystkich przedmiotów oraz ocenę zachowania się.

O wynikach nauki w innych okresach szkolnych zawiadamia się rodziców lub opiekunów uczenicy.

D. Ukończenie szkoły.

**§ 21.** Uczenica, która otrzymała oceny roczne co najmniej dostateczne ze wszystkich przedmiotów oraz z zachowania się, otrzymuje świadectwo ukończenia szkoły, zawierające, oprócz stopni rocznych z poszczególnych przedmiotów, nadto ogólną ocenę roczną wyników pracy uczenicy.

W wyjątkowych przypadkach Rada Pedagogiczna może wydać uczenicy świadectwo ukończenia szkoły mimo stopnia niedostatecznego z jednego przedmiotu, ustalając wtenczas ogólną ocenę roczną na dostateczną.

Jakiekolwiek egzaminy uzupełniające nie mogą być stosowane.

---

**141.**

(Przedruk z Dz. Urz. Min. W. R. i O P. Nr. 4 z dnia 10 lipca 1936, poz. 85).

## ROZPORZĄDZENIE
**Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego**
z dnia 30 czerwca 1936 r. (Nr. III UPr-1590/36)
**o organizacji państwowych szkół krawiecko-bieliźniarskich.**

Na podstawie art. 2 ust. 2, art. 59 i 60 ustawy z dnia 11 marca 1932 roku o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 389) zarządzam co następuje:

**§ 1.** Zgodnie z zasadami podanemi w § 148 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 21 listopada 1933 roku o organizacji szkolnictwa zawodowego (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 15, poz. 202), ustala się organizację państwowych szkół krawiecko-bieliźniarskich, według załączonego statutu.

**§ 2.** Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. W miarę wprowadzania nowej organizacji tracą moc przepisy, sprzeczne z załączonym statutem.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
(—) **W. Świętosławski.**

---

**Załącznik** do rozporządzenia Ministra W.R. i O. P. z dnia 30 czerwca 1936 r. (Nr. III. UPr. — 1590/36).

## STATUT
**Państwowej Szkoły Krawiecko - Bieliźniarskiej.**

I. Zadanie Szkoły.

**§ 1.** Zadaniem szkoły jest praktyczne przygotowanie uczenic do wykonywania robót w zakresie krawiectwa i bieliźniarstwa oraz wychowanie na zamiłowane w swym zawodzie pracownice i świadome swych obowiązków i praw obywatelki Państwa.

II. Ogólne zasady organizacji.

**§ 2.** Szkoła jest przeznaczona dla dziewcząt, które ukończyły szkołę powszechną, co najmniej pierwszego stopnia.

**§ 3.** Kurs nauki rozłożony jest na trzy klasy. Czas nauki w każdej klasie trwa jeden rok.

**§ 4.** Liczba nauczycieli własnych, t. j. nauczycieli, którzy zarówno liczbą godzin, jak swą pracą związani są przedewszystkiem z daną szkołą, nie powinna być mniejsza, łącznie z przełożoną, niż liczba oddziałów w tej szkole.

**§ 5.** Organizację roku szkolnego oraz liczbę uczenic w klasie lub oddziale ustala się osobnemi przepisami.

### III. Przełożona, nauczyciele, Rada Pedagogiczna.

**§ 6.** Na czele szkoły stoi przełożona.

Do obowiązków przełożonej należy:

a) reprezentowanie szkoły nazewnątrz,
b) przewodniczenie Radzie Pedagogicznej,
c) bezpośrednie zwierzchnictwo nad wszystkiemi osobami, pracującemi w szkole,
d) organizowanie pracy wychowawczej i dydaktycznej, kierowanie nią i czuwanie nad jej wykonaniem,
e) zarządzanie sprawami administracyjno-gospodarczemi szkoły,
f) wykonywanie przepisów i poleceń władz szkolnych,
g) utrzymywanie kontaktu szkoły z życiem gospodarczem środowiska, w którem się szkoła znajduje,
h) nauczanie w odpowiedniej liczbie godzin.

**§ 7.** Nauczyciele i instruktorzy wychowują oraz uczą powierzoną ich opiece młodzież według właściwych zasad pedagogicznych, biorą czynny udział w pracach Rady Pedagogicznej i realizowaniu ich uchwał, utrzymują kontakt z życiem gospodarczem w zakresie specjalności szkoły, wreszcie pełnią funkcje administracyjno-gospodarcze, powierzonego sobie działu pracy.

**§ 8.** Przełożona, nauczyciele, lekarz szkolny i instruktorzy tworzą Radę Pedagogiczną szkoły, która jest stałym organem wewnętrznego życia szkolnego.

**§ 9.** Rada Pedagogiczna współpracuje z przełożoną nad podnoszeniem poziomu wychowawczego i naukowego szkoły, omawia i opracowuje ważniejsze sprawy, związane z życiem szkolnem, w szczególności zaś do jej obowiązków należy:

a) opracowywanie planów pracy wychowawczej i dydaktycznej,
b) ustalenie opinji o uczenicach i oceny ich zachowania się,
c) ustalanie ogólnej oceny rocznej uczenic,
d) przyjmowanie i usuwanie uczenic,
f) załatwianie spraw, przekazanych jej przez osobne przepisy.

**§ 10.** Przełożonej przysługuje prawo zawieszania uchwał Rady Pedagogicznej, które uzna za niezgodne z przepisami lub przeciwne dobru szkoły.

O decyzji zawieszenia uchwały Rady Pedagogicznej przełożona obowiązana jest niezwłocznie zawiadomić władze szkolne.

### IV. Organizacja nauczania i wychowanie.

**§ 11.** Program nauczania szkoły opiera się na pierwszym szczeblu programowym szkoły powszechnej.

**§ 12.** Nauczanie odbywa się według obowiązującego programu.

**§ 13.** Plan pracy wychowawczej, dostosowany do wieku i rozwoju młodzieży, powinien uwzględniać cele wychowawcze, zakreślone w § 1 niniejszego statutu.

**§ 14.** Przełożona łącznie z gronem nauczycielskiem osiąga cele wychowawcze szkoły przez:

a) bezpośredni swój wpływ na uczenice w szkole i poza szkołą,
b) nauczanie i odpowiednią organizację pracy,
c) organizowanie współpracy domu i szkoły w akcji wychowawczej.

### V. Uczenice.

#### A. Zadania i obowiązki uczenic.

**§ 15.** Uczenica sposobi się przez wychowywanie i kształcenie w szkole na świadomą swych obowiązków i twórczą obywatelkę Państwa Polskiego.

W tym celu uczenica powinna dążyć do wyrobienia religijnego, urabiać należycie swój charakter oraz zdobywać wiedzę i umiejętności. Do osiągnięcia tego zmierza przedewszystkiem przez wytrwałą pracę nad sobą i przez sumienne spełnianie obowiązków.

**§ 16.** Uczenica obowiązana jest stosować się do regulaminu, który określa szczegółowo zadania i obowiązki uczenic.

#### B. Przyjmowanie uczenic.

**§ 17.** Do klasy pierwszej przyjmuje się kandydatki, które:

a) posiadają świadectwo szkolne wymagane od szkoły powszechnej III lub II stopnia, świadectwo ukończenia z wynikiem pomyślnym pierwszego roku nauki w klasie IV szkoły powszechnej I stopnia albo inne świadectwo, uznane przez władze szkolne za równoważne,
b) mają ukończone 13 lat życia, a nie przekroczą w danym roku kalendarzowym 17 lat życia.

**§ 18.** Do klasy drugiej i trzeciej: o ile są wolne miejsca, mogą być przyjmowane kandydatki, które:

a) posiadają świadectwo szkolne wymagane od kandydatek do kl. I,
b) uzyskają zezwolenie władz szkolnych,
c) złożą egzamin z wynikiem pomyślnym z zakresu obowiązującego programu w klasach poprzednich szkoły krawiecko-bieliźniarskiej.

Uczenice, przechodzące z innych szkół krawiecko-bieliźniarskich, w których nauka odbywa się według tego samego programu, nie obowiązuje składanie egzaminu.

**§ 19.** Kandydatki mogą być przyjmowane do szkoły najpóźniej w ciągu pierwszego miesiąca nauczania.

#### C. Ocena uczenic.

**§ 20.** Przy końcu każdego okresu szkolnego nauczyciel (instruktor) ustala ocenę wyników, osiągniętych przez uczenice w zakresie danego

przedmiotu, biorąc za podstawę wymagania obowiązującego programu.

Ocena powinna być oparta na systematycznem badaniu postępów i wyników pracy uczenicy.

§ 21. Przy końcu pierwszego półrocza oraz z końcem roku szkolnego uczenica otrzymuje świadectwo, które zawiera wyrażoną w stopniach ocenę wyników nauki ze wszystkich przedmiotów obowiązkowych i nadobowiązkowych oraz ocenę zachowania się.

O wynikach nauki w innych okresach szkolnych zawiadamia się rodziców lub opiekunów uczenicy.

Oceny, ustalone z końcem ostatniego okresu, są zarazem ocenami rocznemi.

§ 22. Promowanie uczenic do klas następnych odbywa się na podstawie ocen rocznych conajmniej dostatecznych ze wszystkich przedmiotów. W wyjątkowych przypadkach Rada Pedagogiczna może promować do klasy drugiej uczenicę, mającą ocenę niedostateczną z jednego przedmiotu z wyjątkiem zajęć warsztatowych. Jakiekolwiek egzaminy uzupełniające lub promocyjne do klasy następnej nie mogą być stosowane.

§ 23. Uczenica, która nie uzyskała promocji do klasy następnej może na podstawie decyzji Rady Pedagogicznej powtarzać klasę lub być usuniętą ze szkoły. Dwukrotne powtarzanie tej samej klasy jest zasadniczo niedopuszczalne.

### VI. Ukończenie szkoły, uprawnienia absolwentek.

§ 24. Uczenica, która otrzymała w klasie trzeciej oceny roczne co najmniej dostateczne ze wszystkich przedmiotów obowiązkowych oraz z zachowania się, otrzymuje zamiast świadectwa rocznego — świadectwo ukończenia szkoły.

§ 25. Ukończenie Państwowej Szkoły krawiecko-bieliźniarskiej uprawnia absolwentki do przystąpienia do egzaminu czeladniczego.

---

## 142.

(Przedruk z Dz. Urz. Min. W. R. i O P. Nr. 4 z dnia 10 lipca 1936, poz. 87).

## ZARZĄDZENIE
**Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publ.**
z dnia 30 maja 1936 r. (Nr. IV. NS.-4551/36)
**o scalaniu czasopism szczątkowych w bibljotekach państwowych, podległych Ministerstwu W. R. i O. P.**

### I. Określenie czasopism szczątkowych.

1. Za szczątkowe uważać należy czasopisma, których zasób w danej bibljotece wynosi trzy lub mniej tomów (roczników, zeszytów). Zeszyty są tu pojęte jako jednostki, równe tomom (np. fascykuły).

Za szczątkowe nie uważa się:

a) czasopism zawieszonych po ukazaniu się jednego lub więcej zeszytów (choćby nie tworzyły jednego tomu);
b) czasopism zawieszonych po ukazaniu się jednego, dwu lub trzech tomów;
c) czasopism, z których ukazało się ogółem nie więcej jak 10 roczników, względnie tomów lub zeszytów;
d) czasopism ,otrzymywanych jako t. zw. bibljoteczne egzemplarze obowiązkowe.

2. Wśród czasopism szczątkowych rozróżnić należy następujące rodzaje:

a) Czasopisma „unikatowe", które, jako tytuł, reprezentowane są wogóle tylko w jednej bibljotece w postaci jednego, dwóch lub trzech tomów (roczników, zeszytów). Są to unikatowe pozycje (tytuły).
b) Czasopisma, które znajdują się w kilku bibljotekach, ale w jednej z nich pewne tomy reprezentowane są unikatowo w stanie „szczątkowym" (w postaci 1—3 tomów lub roczników, względnie zeszytów). Są to unikatowe tomy.
c) Czasopismo reprezentowane jest w kilku bibljotekach, w jednej zaś z nich znajduje się ono jako „szczątkowe", w postaci jednego, dwóch lub trzech tomów (roczników, zeszytów), które istnieją również w niektórych (choć nie wszystkich) bibljotekach.
d) T. zw. „specimina" (luźne numery lub zeszyty okazowe).

### II. Zasady scalania.

3. Poszczególne grupy czasopism szczątkowych należy traktować odrębnie, a mianowicie:

a) Co się tyczy czasopism ad 2 a), to — o ile możności — należy dążyć do ich skompletowania w jednej bibljotece (która je już posiada) przez wymianę z jakąś instytucją zagraniczną, sposobem kupna lub daru.
b) Czasopisma szczątkowe ad 2 b) należy scalić w tej bibljotece, która posiada najlepszy komplet, względnie w tej, która podejmie się ich skompletowania i dalszej prenumeraty.
c) Czasopisma szczątkowe ad 2 c) należy przekazać takiemu ośrodkowi uniwersyteckiemu, w którym (t. j. w żadnej bibljotece tego miasta) danych tomów niema. Jeżeli natomiast tomy te znajdują się już we wszystkich ośrodkach uniwersyteckich, wówczas przekazuje sie je innym ważniejszym placówkom naukowym, albo tej bibljotece — w mieście uniwersyteckiem, która ma największy zasób czasopisma.
d) W sprawie „speciminów" ad 2 d) zob. rozdz. IV: Centrale speciminów.

### III. Przeprowadzenie scalania.

4. Scalanie uskutecznia się oddzielnie w zakresie czasopism polskich i oddzielnie w zakresie czasopism zagranicznych. Akcję przeprowadzi

w pierwszym zakresie Redakcja Centralnego Katalogu Czasopism Polskich w Bibljotece Jagiellońskiej, w drugim zaś Redakcja Centralnego Katalogu Czasopism Zagranicznych w Bibljotece Uniwersyteckiej w Poznaniu.

5. Termin rozpoczęcia akcji scalania czasopism polskich poda Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w stosownej chwili, akcję scalania czasopism zagranicznych należy rozpocząć z dniem ogłoszenia niniejszego zarządzenia.

6. Tryb postępowania przy scalaniu czasopism szczątkowych winien być następujący:

a) Redakcja Katalogu rejestruje na osobnych arkuszach (wzór jak załącznik 1) — dla każdej bibljoteki osobny arkusz — tomy (roczniki, zeszyty), które dana bibljoteka powinnaby odstąpić innej, zaproponowanej na wspomnianym arkuszu. Na osobnych arkuszach (wzór jak załącznik 2) podaje tomy (roczniki, zeszyty), które miałyby być danej bibljotece przekazane z innych bibljotek. Wykazy w ten sposób sporządzone (zawierające po 20—30 propozycyj) przesyła Redakcja stopniowo zainteresowanym bibljotekom, zarówno mającym swe czasopisma odstąpić, jak bibljotekom mającym je otrzymać —celem uzyskania od obu stron zainteresowanych zgody na przeprowadzenie komasacji.

b) Przekazywanie czasopism odbywa się z zastosowaniem odpowiednich przepisów zarządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 8. III. 1935 r. w sprawie postępowania z drukami zbędnemi (Dz. Urz. Min. W. R i O. P. Nr. 4, poz. 39), z tem jednak, że odpisy protokółów zdawczo-odbiorczych przesyłają bibljoteki Redakcji Centralnego Katalogu.

**IV. Centrale speciminów.**

7. W bibljotekach, przy których czynne są redakcje centralnych katalogów czasopism, tworzy się centrale speciminów, które:

a) zbiorą u siebie i uporządkują nadesłane im przez inne bibljoteki specimina (zeszyty okazowe);
b) skompletują z otrzymanego materjału — tomy lub roczniki i przydzielą je odpowiedniej bibljotece, której stosownego tomu brak;
c) prześlą — na żądanie bibljoteki — odpowiednie zeszyty lub numery speciminów dla skompletowania tamże tomów lub roczników;
d) sporządzą kartotekę, której karty przesyłałoby się okrężnie poszczególnym bibljotekom, celem wyboru i skompletowania zdefektowanych tomów lub roczników czasopism.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
**(—) W. Świętosławski.**

**Załącznik 1** do rozporządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 30 maja 1936 (Nr. NS. 4551/36).

.......................................................................
Nazwa bibljoteki, która ma czasopisma odstąpić.

| L. p. | Tytuł czasopisma | Roczniki, tomy, zeszyty | Sygnatura | Nazwa instytucji, której należy, czasopismo odstąpić | Uwagi |
|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | |

**Format papieru 297×210 mm.**

**Załącznik 2** do rozporządzenia Ministra W. R. i O. P z dnia 30 maja 1936 r. (Nr. NS. — 4551/36).

.......................................................................................................

Nazwa bibljoteki, która ma czasopisma otrzymać.

| L. p. | Tytuł czasopisma | Roczniki, tomy, zeszyty | Sygnatura | Nazwa instytucji, która ma czasopisma odstąpić | Uwagi |
|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | |

Format papieru 297×210 mm.

**143.**

(Przedruk z Dz. Urz. Min. W. R. i O P. Nr. 4 z dnia 10 lipca 1936, poz. 88).

## ZARZĄDZENIE

**Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publ.**

z dnia 29 maja 1936 r. (Nr. III. TP-2072/36)

**o sposobie reorganizacji państwowych szkół zawodowych.**

Na podstawie § 223 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 21 listopada 1933 r. o organizacji szkolnictwa zawodowego (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 15, poz. 202) zarządzam, co następuje:

**§ 1.** Wprowadzanie nowych zasad organizacji do państwowych szkół zawodowych odbywać się będzie stopniowo i polegać będzie na tem, że istniejące obecnie szkoły lub wydziały będą stopniowo likwidowane, a jednocześnie otwierane będą szkoły zawodowe, zorganizowane według nowego ustroju.

**§ 2.** Likwidacja szkół lub wydziałów odbywać się będzie drogą osobnych zarządzeń i przeprowadzona zostanie w ten sposób, że z końcem roku szkolnego zamykane będą klasy I-sze; w latach szkolnych późniejszych kolejno zamykane będą klasy następne.

**§ 3.** Uczniowie (uczenice) zamykanych klas w danym roku szkolnym (z wyjątkiem klas ostatnich), którzy nie zostaną promowani do klasy następnej, mogą być na skutek decyzji Rady Pedagogicznej szkoły w okresie powakacyjnym poddani egzaminom z przedmiotów, z których otrzymali oceny niedostateczne.

Uczniowie (uczenice) zamykanych w danym roku szkolnym klas ostatnich, którzy nie ukończyli szkoły z powodu niedostatecznych ocen z niektórych przedmiotów, zostaną poddani egzaminom z tych przedmiotów w okresie wakacyjnym, w terminie wyznaczonym przez Radę Pedagogiczną szkoły.

Uczniowie (uczenice), którzy w wypadkach przewidzianych w ustępach poprzednich, nie przystąpili do egzaminu lub złożyli ten egzamin z wynikiem niedostatecznym, jak również uczniowie, którzy nie zostali dopuszczeni przez Radę Pedagogiczną do egzaminów powakacyjnych, tracą prawo ukończenia odnośnego wydziału likwidowanej szkoły. Uczniowie ci mogą ubiegać się o przyjęcie do innej szkoły równoznacznej z likwidowaną szkołą.

**§ 4.** Otwieranie szkół zawodowych, zorganizowanych według nowego ustroju, odbywać się będzie drogą osobnych zarządzeń i przeprowadzone zostanie w ten sposób, że z początkiem jednego roku szkolnego otwarte zostaną klasy I-sze, w latach szkolnych późniejszych otwierane będą kolejno klasy następne.

Szczegółową organizację tych szkół oraz warunki przyjmowania kandydatów ustalą statuty, które zostaną ogłoszone w drodze specjalnych zarządzeń.

**§ 5.** Jeżeli warunkiem przyjęcia do danej szkoły zawodowej, zorganizowanej według nowego ustroju, jest złożenie egzaminu wstępnego, to kandydaci, którzy egzamin ten zdali, a nie zostali do szkoły przyjęci w skutek braku wolnych miejsc, otrzymują zaświadczenie, stwierdzające wynik egzaminu. Wzór zaświadczenia podany jest w załączniku do niniejszego zarządzenia.

Zaświadczenia te uprawniają kandydatów do ubiegania się o przyjęcie do innej równorzędnej szkoły zawodowej lub ogólnokształcącej.

**§ 6.** Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
(—) **W. Świetosławski.**

(Załącznik do zarządzenia Min. W. R. i O. P. z dnia 29 maja 1936 r. Nr. III. TP. — 2072/36)

Państwowa

..............................................................................................

im. ...............................................................................

---

Nr. .........................                                    Rok szkolny 19........../..........

ZAŚWIADCZENIE

.............................................................................................................................

urodzon..............dnia.........................................................19........ r. w..................

.............................................................................................................................

zdał.................. egzamin wstępny do klasy pierwszej państwowe ..............................

.............................................................................................................................

otrzymując stopnie następujące:

z ...........................................................................................

z ...........................................................................................

z ...........................................................................................

z ...........................................................................................

z ...........................................................................................

z ...........................................................................................

Nie został............... przyjęt............. z powodu braku miejsca.

W.................................................... dnia ...................................... 19..................

Dyrektor-Przełożona

Pieczęć

**144.**

(Przedruk z Dz. Urz. Min. W. R. i O P. Nr. 4 z dnia 10 lipca 1936, poz. 89).

## ZARZĄDZENIE
**Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego**

z dnia 3 lipca 1936 r. (Nr. III. TP. 2672/36)

**o reorganizacji niektórych państwowych szkół zawodowych w 1936 roku.**

Na podstawie § 223 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 21 listopada 1933 r. o organizacji szkolnictwa zawodowego (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 15, poz.202) zarządzam, co następuje:

**§ 1.** Z początkiem 1936/37 roku szkolnego podlegają reorganizacji według nowego ustroju szkolnego następujące szkoły i wydziały:

1) Wydział ślusarsko - mechaniczny w Państwowej Szkole Rzemieślniczo- Przemysłowej w Białymstoku przekształca się na Państwowe Gimnazjum Mechaniczne w Białymstoku; Wydział włókienniczy tej szkoły podlega likwidacji;

2) Państwowa Szkoła Stolarska w Kalwarji Zebrzydowskiej wprowadza program szkół stolarskich nowego ustroju, zachowując swą dotychczasową nazwę;

3) Wydział elektromechaniczny Państwowej Szkoły Technicznej we Lwowie przekształca się na Państwowe Gimnazjum Elektryczne we Lwowie;

4) Państwowa Szkoła Przemysłu Drzewnego w Jaworowie przekształca się na Państwową Szkołę Stolarską w Jaworowie;

5) Państwowa Szkoła Rzemiosł w Kamionce Strumiłowej (posiadająca wydziały stolarski i ślusarski) przekształca się na Państwową Szkołę Mechaniczną i Państwową Szkołę Stolarską w Kamionce Strumiłowej;

6) Państwowa Szkoła Przemysłu Drzewnego w Rudniku nad Sanem przekształca się na Państwową Szkołę Stolarską w Rudniku nad Sanem;

7) Państwowa Szkoła Ślusarstwa Maszynowego w Tarnopolu przekształca się na Państwowe Gimnazjum Mechaniczne w Tarnopolu;

8) Państwowa Szkoła Rzemieślniczo - Przemysłowa we Włocławku (wydział elektromonterski podlega stopniowej likwidacji;

9) Wydziały; mechaniczny, przędzalniczy, tkacki, farbiarsko - wykończalniczy i dziewiarski Państwowej Szkoły Techniczno-Przemysłowej w Łodzi przekształcają się na: Państwowe Gimnazjum Mechaniczne, Państwowe Gimnazjum Przędzalnicze, Państwowe Gimnazjum Tkactwa Mechanicznego, Państwowe Gimnazjum Farbiarsko - Wykończalnicze oraz Państwowe Gimnazjum Dziewiarskie w Łodzi;

10)Państwowa Szkoła Rzemieślniczo - Przemysłowa w Lidzie przekształca się na Państwową Szkołę Mechaniczną w Lidzie;

11) Państwowa Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa w Suwałkach przekształca się na Państwową Szkołę Mechaniczną w Suwałkach;

12) Państwowa Szkoła Przemysłowa Żeńska w Białymstoku przekształca się na Państwowe Żeńskie Gimnazjum Krawieckie w Białymstoku;

13) Wydział Krawiecko - Bieliźniarski w Państwowej Szkole Zawodowej Żeńskiej w Częstochowie przekształca się na Państwowe Żeńskie Gimnazjum Krawieckie w Częstochowie;

14) Wydziały: bieliźniarski i handlowy Państwowej Szkoły Zawodowej Żeńskiej we Lwowie przekształcają się na: Państwową Żeńską Szkołę Krawiecko - Bieliźniarską oraz na Państwowe Żeńskie Gimnazjum Kupieckie we Lwowie;

15) Państwowy Roczny Kurs Krawiecko-Bieliźniarski przy Państwowej Szkole Przemysłowo - Handlowej w Poznaniu przekształca się na Państwową Żeńską Szkołę Przysposobienia Krawiecko- Bieliźniarskiego I stopnia w Poznaniu;

16) Państwowa Szkoła Przemysłowo - Handlowa Żeńska w Grodnie (posiadająca wydziały: przemysłowy i handlowy) przekształca się na Państwowe Żeńskie Gimnazjum Krawieckie oraz na Państwowe Koedukacyjne Gimnazjum Kupieckie w Grodnie;

17) Państwowa 3-klasowa Koedukacyjna Szkoła Handlowa z 4-tą klasą specjalną w Białej przekształca się na Państwowe Koedukacyjne Gimnazjum Kupieckie w Białej;

18) Państwowa 3 - klasowa Koedukacyjna Szkoła Handlowa w Chełmie Lubelskim przekształca się na Państwowe Koedukacyjne Gimnazjum Kupieckie w Chełmie Lubelskim;

19) Państwowe Koedukacyjne Kursy Abiturjentów we Lwowie przekształcają się na:

Państwową Koedukacyjną Szkołę Przysposobienia Kupieckiego II stopnia oraz na Państwową Koedukacyjną Szkołę Przysposobienia Administracyjno-Handlowego we Lwowie;

20) Państwowa 3-klasowa Koedukacyjna Szkoła Handlowa w Chojnicach przekształca się na Państwowe Koedukacyjne Gimnazjum Kupieckie w Chojnicach;

21) Państwowa Koedukacyjna Szkoła Handlowa w Płocku przekształca się na Państwowe Koedukacyjne Gimnazjum Kupieckie w Płocku;

22) Państwowa Żeńska Szkoła Handlowa w Łodzi przekształca się na Państwowe Żeńskie Gimnazjum Kupieckie w Łodzi;

23) Państwowa 3-klasowa Koedukacyjna Szkoła Handlowa w Zgierzu przekształca się na Państwowe Gimnazjum Koedukacyjne Kupieckie w Zgierzu;

24) Państwowa Męska Szkoła Handlowa im. Stanisława Szczepanowskiego w Warszawie przekształca się na Państwowe Męskie Gimnazjum Kupieckie im. Stanisława Szczepanowskiego w Warszawie;

25) Państwowa Koedukacyjna Szkoła Handlowa w Cieszynie przekształca się na Państwowe Koedukacyjne Gimnazjum Kupieckie w Cieszynie;

26) Szkoła Pracy Domowej przy Państwowej Szkole Przemysłowej Żeńskiej w Białymstoku przekształca się na Państwową Szkołę Przysposobienia w Gospodarstwie Rodzinnem I stopnia w Białymstoku;

27) Szkoła Gospodarcza przy Państwowej Szkole Zawodowej Żeńskiej w Częstochowie przekształca się na Państwową Szkołę Przysposobienia w Gospodarstwie Rodzinnem I stopnia oraz na Państwową Szkołę Przysposobienia w Gospodarstwie Rodzinnem II stopnia w Częstochowie;

28) Dział gospodarczy przy Państwowej Szkole Przemysłowo-Handlowej Żeńskiej w Poznaniu przekształca się na Państwową Szkołę Przysposobienia w Gospodarstwie Rodzinnem I stopnia oraz na Państwową Szkołę Przysposobienia w Gospodarstwie Rodzinnem II stopnia w Poznaniu;

29) Dział gospodarczy przy Państwowej Szkole Przemysłowo - Handlowej Żeńskiej w Lesznie przekształca się na Państwową Szkołę Przysposobienia w Gospodarstwie Rodzinnem I stopnia w Lesznie;

30) Dział gospodarczy przy Państwowej Szkole Zawodowej Żeńskiej w Toruniu przekształca się na Państwową Szkołę Przyspobienia w Gospodarstwie Rodzinnem I stopnia w Toruniu;

31) Państwowa Szkoła Pracownic Domowych w Warszawie przekształca się na Państwową Szkołę Przysposobienia w Gospodarstwie Rodzinnem I stopnia oraz na Państwową Szkołę Przysposobienia w Gospodarstwie Rodzinnem II stopnia w Warszawie;

32) Państwowa Szkoła Pracy Domowej w Warszawie podlega likwidacji;

33) Państwowa Szkoła Pracy Domowej przy Państwowej Szkole Przemysłowo - Handlowej Żeńskiej w Grodnie przekształca się na Państwową Szkołę Przysposobienia w Gospodarstwie Rodzinnem I stopnia w Grodnie;

§ 2 Ponadto z początkiem 1936/37 roku szkolnego zostają otwarte następujące szkoły, zorganizowane według nowego ustroju szkolnego:

1) Państwowe Gimnazjum Elektryczne w Bydgoszczy;
2) Państwowe Gimnazjum Elektryczne w Krakowie;
3) Państwowa Męska Szkoła Przysposobienia Kupieckiego I stopnia we Lwowie;
4) Państwowa Szkoła Przysposobienia w Gospodarstwie Rodzinnem II stopnia we Lwowie.

**§ 3.** Sposób przekształcania szkół i wydziałów, wyszczególnionych w § 1 oraz sposób otwarcia szkół, wyszczególnionych w § 2 niniejszego zarządzenia ustalony został w zarządzeniu Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dn. 29 maja 1936 r. o sposobie reorganizacji państwowych szkół zawodowych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 4, poz. 88).

**§ 4.** Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:

**(—) W. Świętosławski.**

145.

Przedruk z Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 4 z dnia 10 lipca 1936 r., poz. 90.

**ZARZĄDZENIE**
**Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publ.**
z dnia 28 maja 1936 r. (Nr. III. Rol-2111/36)
**o wprowadzeniu do programu Państwowego Seminarjum dla nauczycielek szkół rolniczych w Sokołówku programu kursu pedagogicznego dla nauczycieli.**

**§ 1.** W związku z rozporządzeniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 28 listopada 1935 roku o kwalifikacjach do nauczania w szkołach i na kursach zawodowych (Dz. U. R. P. z dnia 24 grudnia 1935 r. Nr. 94, poz. 593) i rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 2 grudnia 1935 r. o kwalifikacjach zawodowych nauczycieli ludowych szkół rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 96, poz. 605) zarządzam wprowadzenie do programu Państwowego Seminarjum dla Nauczycielek szkół rolniczych w Sokołówku części I programu kursu pedagogicznego dla nauczycieli, ustalonego zarządzeniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 29 listopada 1935 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 12, poz. 209).

**§ 2.** Świadectwo ukończenia Państwowego Seminarjum dla nauczycielek szkół rolniczych w Sokołówku według zmienionego programu jest równoznaczne ze świadectwem ukończenia kursów pedagogicznych przewidzianych w art. 5, lit. a, b lub c, art. 7, p. 1, lit. a, art. 8, lit. c rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 października 1932 roku o kwalifikacjach zawodowych do nauczania w szkołach i na kursach zawodowych (Dz. U. R. P. Nr. 91, poz. 774).

**§ 3.** Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
(—) **W. Świętosławski.**

146.

**ZARZĄDZENIE**
**Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publ.**
z dnia 30 czerwca 1936 r. (Nr. II S — 3454/36)
**w sprawie otwarcia państwowego gimnazjum w Nowej Wsi.**

Na podstawie art. 1 ustawy z dnia 4 czerwca 1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych (Dz. U. R. P. Nr. 50, poz. 304) oraz § 2 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 31 października 1933 r. (Nr. I Pr—3776/33) o organizacji gimnazjów państwowych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 13, poz. 184) zarządzam co następuje:

**§ 1.** Z początkiem roku szkolnego 1936/37 przekształca się klasy gimnazjalne, otwarte przy likwidującem się Państwowem Seminarjum Nauczycielskiem Żeńskiem w Nowej Wsi, na samodzielne Państwowe Gimnazjum Koedukacyjne w Nowej Wsi.

**§ 2.** Nowoutworzone Państwowe Gimnazjum w Nowej Wsi przejmuje mienie Państwowego Seminarjum Nauczycielskiego w Nowej Wsi.

§ 3. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1936 roku.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
(—) **W. Świętosławski.**

147.

Ministerstwo
Wyznań Religijnych i Oświecenia
**Publicznego.**
**Warszawa.**

**Okólnik Nr. 57**

z dnia 26 czerwca 1936 r. (III. Rol-2593/36)
**w sprawie organizacji roku szkolnego w szkolnictwie zawodowem rolniczem.**

Na podstawie § 5 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 4. V. 1935 r. (Nr. II Pr-2332/35 Dz. Urz. Min. W. R i O. P. z 1935 r. Nr. 4, poz. 36) Ministerstwo ustala następującą organizację roku szkolnego w szkołach zawodowych rolniczych:

| Typy szkół | Rok szkolny | | Półrocze nauki szkolnej | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | | | Pierwsze | Drugie | |
| | początek | koniec | I. okres szkolny | II okres szkolny | III. okres szkolny |
| I. Państw. Semin. dla Naucz. Szkół Roln. w Sokołówku . . . . . . . . . . | 1. I. | 31. XII. | 15. I. — 30. VII. | 16. VIII. | 22. XII. |
| II. **Szkoły rolnicze.** | | | | | |
| 1. **Średnie.** | | | | | |
| (licea, szk. rolnicze w Cieszynie, średnie typu dawnego) . . . . . . . . | 1. IX. | 31. VIII. | 15. IX. — 22. XII. | 10. I. — 31. III. | 1. IV. — 21. VI. |
| 2. **Niższe.** | | | | | |
| a) trzyletnie . . . . . . . . . . . | 1. IX. | 31. VIII. | 3. IX. — 22. XII. | 10. I — 31. III. | 1. IV. — 21. VI. |
| b) półtoraroczne . . . . . . . . . | 1. XI. | 31. III. | 5. XI. — 31. III | 1. IV. — 4. XI. | 5. XI. — 31. III. |
| c) roczne . . . . . . . . . . . . | | | | | |
| d) przysposobienia rolniczego . . . | 1. I. | 31. XII. | 15. I. — 15. VII. | 16. VII. | 14. XII. — |
| e) przysposobienia gospodyń wiejsk. | | | | | |
| f) dwuzimowe . . . . . . . . . . | 1. XI. | 31. III. | 5. XI. — 31. III. | 1. IV.— 4. XI. | 5. XI. — 31. III. |
| g) pięciomiesięczne . . . . . . . . | ustalają Kuratorja Okręgów Szkolnych. | | | | |
| III. **Szkoły ogrodnicze.** | | | | | |
| 1. **Średnie:** | | | | | |
| a) Państw. Szk. Ogrodn. w Poznaniu | 1. IX. | 31. VIII. | 15. IX. — 15. XI. | 16. XI. — 28. II. | 4. III. — 15. VI. |
| b) średnie typu dawnego . . . . . | 1. IX. | 31. VIII. | 3. IX. — 22. XII. | 10. I. — 31. III. | 1. IV. — 21. VI. |
| 2. **Niższe.** | | | | | |
| a) trzyletnie . . . . . . . . . . | 1. IV. | 31. III. | 1. IV. — 30. IX. | 1. X. — 22. XII. | 10. I. — 31. III. |
| b) dwuletnie . . . . . . . . . . . | 1. X. | 30. IX. | 1. X. — 22. XII. | 10. I. — 31. III. | 1. IV. — 30. IX. |
| c) kursy w Zaleszczykach . . . . . | 1. I. | 31. XII. | 15. I. — 30. VI. | 1. VII. | 14. XII. |
| IV. **Inne szkoły i kursy:** | | | | | |
| 1. Mleczarsko-serowarska w Rzeszowie . . | 1. IV. | 31. III. | 1. IV. — 30. IX. | 1. X. | 31. III. |
| 2. Mleczarsko-serowarska we Wrześni . . | 1. I. | 31. XII. | 15. I. — 14. VII. | 15. VII. | 14. I. |
| 3. Spółdzielcza w Nałęczowie . . . . . . | 1. I. | 31. XII. | 15. I. — 14. VII. | 15. VII. | 14. XII. |
| 4. Drobiarska w Julinie . . . . . . . . | 1. X. | 31. VII. | 1. X. — 31. III. | 1. IV. | 31. VII. |
| 5. Kursy chmielarskie w Szubkowie . . . | ustala Kuratorjum Okręgu Szkolnego. | | | | |
| 6. Kursy wędrowne . . . . . . . . . . | ustalają Kuratorja Okręgów Szkolnych. | | | | |

**1) Praktyki wakacyjne i ferje.**

Uczniowie średnich szkół rolniczych i ogrodniczych obowiązani są do odbycia praktyki wakacyjnej w gospodarstwach prywatnych lub szkolnych. Praktyka powyższa winna być kontrolowana przez personel nauczycielski odnośnych szkół.

W szkołach średnich rolniczych obowiązuje dwumiesięczna praktyka wakacyjna.

W trzyletniej niższej szkole rolniczej w Miłocinie uczniowie odbywają jednomiesięczną praktykę w gospodarstwie szkolnem w grupach i terminach ustalonych przez dyrekcję szkoły.

Uczniowie szkół dwuzimowych pracują w okresie międzyzimowym z reguły we własnych gospodarstwach, pozostają pod kontrolą personelu nauczycielskiego i otrzymują od niego na miejscu w swoich gospodarstwach wskazówki i pouczenia fachowe.

W Państwowej Szkole Ogrodnictwa w Poznaniu obowiązuje dwumiesięczna praktyka pozaszkolna w zakładach ogrodniczych.

W średnich szkołach ogrodniczych uczniowie odbywają obowiązkową jednomiesięczną praktykę w gospodarstwie szkolnem w grupach i terminach ustalanych każdorazowo przez dyrekcje szkół.

2) **F e r j e.**

a) **Ferje zimowe** trwają od dnia 23 grudnia do 9 stycznia włącznie następnego roku kalendarzowego. W szkołach dwuzimowych ferje zimowe trwają od 23 grudnia do dnia 3 stycznia włącznie następnego roku kalendarzowego.

b) **Ferje wielkanocne** trwają dni 7 od wielkiej środy włącznie do wtorku poświątecznego włącznie.

c) **Letnia przerwa** w zajęciach szkolnych jest przeznaczona na praktyki wakacyjne i ferje wypoczynkowe.

Ferje wypoczynkowe w szkołach średnich rolniczych i ogrodniczych, ponadto niższych rolniczych trzyletnich trwają jeden miesiąc. Okres feryj uzgadniają dyrekcje szkół z okresem praktyk wakacyjnych.

W szkołach rolniczych półtorarocznych na ferje wypoczynkowe przeznacza się dwa okresy dwutygodniowe. Uczniowie korzystają z feryj w grupach kolejnych i terminach ustalonych przez dyrekcje szkół w związku z organizacją robót w gospodarstwie szkolnem.

W Seminarjum dla Nauczycielek Szkół Rolniczych w Sokołówku ferje wypoczynkowe trwają dwa tygodnie od 1 do 15 sierpnia.

W niższych szkołach ogrodniczych i w szkołach o rocznym kursie nauki niema feryj letnich.

W szkołach mleczarsko - serowarskich ferje w okresach świąt Bożego Narodzenia i Wielkiejnocy mają charakter feryj wypoczynkowych i trwają 10 dni. Jedna grupa uczniów korzysta z urlopu wypoczynkowego 10-dniowego w okresie świąt Bożego Narodzenia, druga skolei grupa w okresie świąt Wielkiejnocy.

M i n i s t e r:
(—) **W. Świętosławski.**

---

**148.**

Ministerstwo
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego
W a r s z a w a

**OKÓLNIK**

z dnia 9. czerwca 1936 r. (BP — 5937/36)

**w sprawie wynagrodzenia nauczycieli za ćwiczenia polowe.**

W związku z rozporządzeniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 4. czerwca 1936 r. (BP — 3596/36) o dodatkach służbowych Ministerstwo W. R. i O. P. wyjaśnia co następuje:

1. Jak to wynika z treści § 1 wymienionego rozporządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 4. czerwca 1936 r. (BP — 3596/36) o dodatkach służbowych podstawą wymiaru wynagrodzenia nauczycieli za ćwiczenia polowe w szkołach zawodowych jest ilość godzin odbytych ćwiczeń przez nauczyciela, zmniejszona o 1/3, a to ze względu na to, że praca nauczyciela przy ćwiczeniach polowych nie może być uznana za równorzędną z wykładami przedmiotów specjalnych w szkole.

2. W przypadku odbywania ćwiczeń w miesiącach wakacyjnych, należy również od ilości odbytych godzin ćwiczeń, zmniejszonej o 1/3 odliczyć ilość godzin obowiązującego nauczyciela wymiaru zajęć, gdyż w myśl postanowień art. 42 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu obwieszczenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 9. XI. 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 104, poz. 873) nauczyciele podczas feryj szkolnych nie są zupełnie zwolnieni od pełnienia obowiązków, jeśli względy służbowe tego wymagają. Jednak z uwagi na postanowienia art. 44 wymienionej wyżej ustawy z 1. VII. 1926 r. terminy odbywania ćwiczeń polowych należy układać w ten sposób, aby nauczyciele biorący w nich udział, mieli zapewniony w czasie feryj wakacyjnych wypoczynek, przynajmniej w wymiarze przewidzianym dla urzędników państwowych.

3. Z nauczycielami kontraktowymi, prowadzącymi ćwiczenia polowe a nie zatrudnionymi w pełnej liczbie godzin, należy zmienić na czas odbywania ćwiczeń umowę, zawierając ją na pełny wymiar zajęć, a wynagrodzenie za godziny nadliczbowe, z tytułu prowadzenia ćwiczeń polowych, obliczyć na zasadach przewidzianych dla nauczycieli etatowych.

4. Niższym fukcjonarjuszom państwowym nie przysługuje żadne dodatkowe wynagrodzenie

za udział w ćwiczeniach polowych, otrzymują oni jedynie diety i zwrot kosztów podróży, jeśli wyjazd na miejsce ćwiczeń jest podróżą służbową w rozumieniu odnośnych przepisów.

5. Sprawa diet i kosztów podróży, przysługujących nauczycielom, biorącym udział w ćwiczeniach polowych, zostanie uregulowana oddzielnem zarządzeniem.

Dyrektor Biura Personalnego
(—) W. Przybyłowicz

---

**149.**

Ministerstwo
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego

Warszawa, dnia 10 lipca 1936 r.

Nr. B. P. 10645/36.

**Składki emerytalne za czas urlopu bezpłatnego po dniu 1 lutego 1934 (art. 38 „b" ustawy emerytalnej).**

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu (pismo tegoż Ministerstwa z dnia 27 maja 1936 r. Nr. D. I. 286/Em/36) wyjaśnia, że wobec znowelizowania art. 38 pkt. „b" ustawy emerytalnej z dnia 11 grudnia 1923 r. czas urlopu bez uposażenia udzielonego nauczycielowi dla pracy w szkolnictwie państwowem innych działów administracji, w szkolnictwie prywatnem lub instytucji społecznej, zajmującej się szerzeniem oświaty pozaszkolnej, od dnia 1. lutego 1934 r. będzie zaliczony do wysługi emerytalnej bez obowiązku uiszczenia za czas tego urlopu opłat emerytalnych.

W związku z tem należy te kwoty, które zostały wpłacone za czas urlopu i od 1 lutego 1934 r. zwrócić interesowanym.

**Dyrektor Biura Personalnego**
(—) W. Przybyłowicz

---

**150.**

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.

Nr. OP. IV-254/a/1. Katowice, dnia 15. VII. 1936 r.

Do
Magistratów (Urzędów Gminnych) utrzymujących publiczne szkoły dokształcające zawodowe i Wydziałów Szkolnych Szkół Dokształcających Zawodowych
**w Województwie Śląskiem.**

**W sprawie wynagrodzenia nauczycieli kontr. i uboczn. szkół dokształcających zawodowych.**

Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Oświecenia Publicznego zawiadamia, że Śląska Rada Wojewódzka na posiedzeniu w dniu 22. VI. 1936 roku powzięła następującą uchwałę:

„Śląska Rada Wojewódzka zarządza zmniejszenie o 10% wynagrodzenia nauczycieli kontraktowych i ubocznych w publicznych szkołach dokształcających zawodowych w stosunku do wynagrodzenia, przysługującego im na podstawie uchwał Śląskiej Rady Wojewódzkiej z dnia 7 lutego 1929 r. L. R. W. 866, oraz z dnia 4 kwietnia 1932 r. L. R. W. 250/2, z ważnością od dnia 1-go stycznia 1936 r."

Stosownie do tej uchwały należy:

a) nauczycielom, których praca w szkołach dokształcających zawodowych stanowi wyłącznie główne źródło utrzymania, wypłacać wynagrodzenie w wysokości zmniejszonego o 10% uposażenia nauczyciela etatowego przyznanej grupy i szczebla, łącznie z dodatkiem regulacyjnym, ewentl. ekonomicznym, mieszkaniowym (art. 3, 4 i 5 ustawy z dn. 9. X. 1923 r. Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924) i dodatkiem wojewódzkim.

b) nauczycielom, których praca w szkołach dokształcających stanowi uboczne źródło utrzymania, wypłacać 11,61 względnie 15,79 zł miesięcznie za godzinę tygodniowo. Wyższą normę wynagrodzenia można przyznawać tylko nauczycielom z akademickiem wykształceniem i co najmniej trzyletnią praktyką zawodową nienauczycielską po ukończeniu studjów za nauczanie w klasach II i III przedmiotów zawodowych, za które uznane są przedmioty zaliczone w podziałach (ramowych) godzin nauki do grupy B; do przedmiotów zawodowych zalicza się również higjenę zawodową oraz kalkulację specjalną w odróżnieniu od zasad kalkulacji ogólnej, włączonej do nauki rachunków w grupie A.

c) za czynności dodatkowe, jak: kierownictwo szkoły, wychowawstwo klasowe, zawiadywanie bibljoteką szkolną itp. wypłacać wynagrodzenie o 10% niższe od norm, obowiązujących w dniu 31 grudnia 1935 r.

Za Wojewodę:
(—) **Dr. Kupczyński,**
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

---

**151.**

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.

Nr. OP. IV-239. Katowice, dnia 15 lipca 1936 r.

Do
Magistratów i Urzędów Gminnych, utrzymujących szkoły dokształcające zawodowe w górnośląskiej części Województwa i do Wydziałów Szkolnych Szkół Dokszt. w cieszyńskiej części Województwa, oraz do kierownictw szkół dokszt. zawod.
**w Województwie Śląskiem.**

**W sprawie umów służbowych z nauczycielami kontr. i uboczn. szkół dokształcających zawodowych.**

Ponieważ zarządzenia, dotyczące kompletowania personelu nauczycielskiego publicznych szkół dokształcających zawodowych:

a) zarządzenie niem. Ministra H. i P. z dn. 15. 4. 1910 r. (Min. B. d. H. u. G. V. 1910 nr. 10),

b) zarządzenie Urzędu Wojew. Śl. — Wydziału Oświecenia Publicznego z dn. 9. 7. 1926 r. (Dz. U. W. O. P. 1926, poz. 136),
c) instrukcja Ministerstwa Wyznań Rel. i Ośw. Publ., podana do wiadomości pismem Urzędu Wojew. Śl. O. P. IV-258/3 z dn. 9. 3. 34 r.

nie są jednolicie stosowane przez poszczególne Związki Komunalne, utrzymujące te szkoły, oraz kierownictwa szkół, co powoduje przewlekłą i zbyteczną korespondencję, Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Oświecenia Publicznego ustala następujący tok postępowania przy zawieraniu umów z personelem nauczającym.

Kierownictwo szkoły dokształcającej zawodowej w porozumieniu z właściwym zarządem gminnym (wydziałem szkolnym) sporządza w trzech jednobrzmiących wygotowaniach wykaz sił nauczycielskich na drukach, wydanych przez drukarnię Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego (L. składu 4226), w których w rubryce „charakter służbowy w szkole dokształcającej" winna być podana — jeżeli chodzi o nauczyciela kontraktowego — proponowana wysokość wynagrodzenia według grupy uposażenia nauczyciela etatowego z wyszczególnieniem przysługujących mu dodatków, — jeżeli zaś chodzi o nauczyciela ubocznego (płatnego od godzin) — wysokość wynagrodzenia w złotych za jedną godzinę tygodniowo w rachunku miesięcznym.

Po zaakceptowaniu listy kandydatów przez właściwy zarząd gminny (wydział szkolny), który fakt ten stwierdza na wykazach, kierownictwo przesyła je conajmniej na dwa tygodnie przed rozpoczęciem roku szkolnego Urzędowi Wojewódzkiemu Śląskiemu — Wydziałowi Oświecenia Publicznego, motywując w piśmie przewodniem przedstawione wnioski, oraz podając, z krótką motywacją, nazwiska tych osób, które również złożyły podania o zatrudnienie, ale które w wykazie zostały pominięte. Do wniosków, dotyczących nauczycieli szkół państwowych i publicznych, należy dołączyć zezwolenie kompetentnej władzy przełożonej na zajęcie uboczne. Wnioski bez takich zezwoleń rozpatrywane nie będą.

Po zatwierdzeniu Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Oświecenia Publicznego jeden egzemplarz zostawia u siebie, dwa pozostałe odsyła kierownictwu szkoły, które jeden egzemplarz zatrzymuje w aktach szkoły, drugi zaś przesyła Magistratowi (Urzędowi Gminnemu — Wydziałowi Szkolnemu) z wnioskiem na zaangażowanie.

Magistraty (Urzędy Gminne, Wydziały Szkolne) zakontraktowują kandydatów, sporządzając umowę według ustalonego wzoru (Drukarnia Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego, L. składu 383) w dwóch egzemplarzach i jednym odpisie, poczem jeden egzemplarz umowy zostaje wręczony zainteresowanemu nauczycielowi, drugi pozostaje w aktach Magistratu (Urzędu Gminnego, Wydziału Szkolnego), a odpis — przesłany kierownictwu szkoły.

Wobec tego, że Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Oświecenia Publicznego przed zawarciem umowy służbowej z nauczycielami zatwierdził ich wykaz, wraz z podaną w nim wysokością wynagrodzenia, odpada obowiązek przedkładania Urzędowi tutejszemu zawartych umów do zatwierdzenia.

Okres trwania umowy należy ustalić zgodnie z rozporządzeniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 11. 6. 1935 roku (Gazeta Urzędowa Województwa Śląskiego — Dział Administracji Szkolnej ex 1935 Nr. 7, poz. 94).

Normy wynagrodzenia będą podane osobnem zarządzeniem.

Za Wojewodę:
(—) **Dr. Kupczyński**
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

---

**Zał.** do Nr. O. P. IV.-239 (poz. 151).

## UMOWA

o pracę zawarta między ..................................
działającym w imieniu miasta, gminy, Wydziału Szkolnego Publicznej Szkoły Dokształcającej Zawodowej w .................................. jako pracodawcy, a Pan.................................. jako pracownikiem.

I. *) a) Pan ..................................
w dalszej treści umowy niniejszej zwan.......... pracownikiem przyjmuje na siebie od dnia ..................................
.................................. 193...... r. do dnia .................................. 193...... r.
obowiązki nauczyciela w Publicznej Szkole Dokształcającej Zawodowej Nr. ..................................
w ..................................

b) Pracownik otrzymywał będzie wynagrodzenie w wysokości zmniejszonego o 10% uposażenia nauczyciela etatowego.......grupy uposażenia szczebla .......... łącznie z dodatkiem regulacyjnym, ewentl. ekonomicznym, mieszkaniowym (art. 3, 4 i 5 ustawy z dnia 9. X. 1923 r. Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924) i każdorazowym dodatkiem wojewódzkim.

c) O ile pracownik będzie zatrudniony jako nauczyciel więcej niż 21 godzin tygodniowo, otrzymywał będzie miesięcznie za każdą godzinę czynności nauczycielskich ponad 21 godzin wynagrodzenie jak za $^{1}/_{21}$ część wynagrodzenia, wymienionego w punkcie I b, jednak bez dodatku mieszkaniowego.

d) O ile pracownik będzie zatrudniony jako nauczyciel mniej niż 21 godzin tygodniowo, otrzy-

---

*) Ustępy I b, c, d odnoszą się tylko do tych pracowników, których stosunek pracy stanowi wyłączne lub główne źródło ich utrzymania, ustęp zaś I e do pracowników, których stosunek pracy stanowi uboczne źródło ich utrzymania, przyczem wynagrodzenie 15,79 złotych można przyznawać tylko nauczycielom przedmiotów zawodowych z akademickiem wykształceniem zawodowem i 3-letnią praktyką zawodową, nienauczycielską po ukończeniu studjów. Niepotrzebne ustępy należy skreślić.

mywał będzie miesięcznie za każdą godzinę nauki tygodniowo $^{1}/_{21}$ część wynagrodzenia, wymienionego w punkcie I b.

e) Pracownik otrzymywał będzie wynagrodzenie w wysokości 11,61 zł — 15,79 zł miesięcznie za każdą godzinę nauki tygodniowo.

f) Za czynności dodatkowe, jak: kierownictwo szkoły, wychowawstwo klasowe, i t. p. otrzymywał będzie pracownik wynagrodzenie według norm ustalonych przez władzę szkolną.

g) Wszelkie zmiany wynagrodzenia nauczycieli kontraktowych, płatnych ze Skarbu Śląskiego, stosują się automatycznie bez potrzeby zmian umowy, do wynagrodzenia określonego niniejszą umową.

h) Wynagrodzenie będzie wypłacane miesięcznie zgóry przez cały czas trwania umowy.

i) W razie podróży służbowych i delegacyj przysługują pracownikowi należności według norm, obowiązujących dla kierownika, nauczyciela **) publicznej szkoły powszechnej.

II. W razie nieobecności na służbie z powodu choroby lub nieszczęśliwego wypadku, jeżeli one nie zostały wywołane umyślnie, wskutek powołania do pełnienia obowiązków sędziego przysięgłego, ławnika sądu pracy, albo innych obowiązków obywatelskich, nałożonych przepisami prawa publicznego, albo też wskutek wykluczenia od zajęć przez władzę sanitarną dla zapobieżenia rozwleczeniu choroby zaraźliwej, pracownik zachowuje przez okres trzech miesięcy prawo do wynagrodzenia, zmniejszonego o kwoty, otrzymane z tytułu ubezpieczenia prawno-publicznego w razie choroby lub nieszczęśliwego wypadku względnie z tytułu pełnienia wyżej wymienionych obowiązków obywatelskich albo też wykluczenia od zajęć przez władze sanitarne. W razie powołania do ćwiczeń wojskowych rezerwy będzie pracownik otrzymywał wynagrodzenie ustalone w punkcie I bez potrąceń. We wszystkich wymienionych wyżej wypadkach niemożności pełnienia obowiązków służbowych prawo do wynagrodzenia gaśnie przed upływem trzech miesięcy, jeżeli w ciągu tych trzech miesięcy umowa niniejsza ulegnie rozwiązaniu wskutek upływu czasu, na który ją zawarto. W razie powołania do czynnej służby wojskowej na 5 miesięcy w myśl art. 60 ustawy z dnia 23 maja 1924 r. o powszechnym obowiązku wojskowym, oraz w razie powołania do służby wojskowej na skutek mobilizacji lub częściowego uzupełnienia wojska do stopy wojennej. przestanie pracownik otrzymywać wynikające z niniejszej umowy wynagrodzenie z końcem miesiąca, w którym nastąpiło powołanie.

III. Pracownik zobowiązuje się ściśle stosować do ustaw i innych przepisów, regulaminów i instrukcyj, obowiązujących nauczycieli szkoły, w której pracuje oraz do zarządzeń władz, nad tą szkołą przełożonych.

IV. W razie uchybienia warunkom umowy, a w szczególności obowiązkom służbowym, mogą być na pracownika nałożone kary pieniężne do wysokości 10% wynagrodzenia, niezależnie od możności stosowania innych rygorów.

V. Rozwiązanie stosunku służbowego z niniejszej umowy następuje:

a) wskutek upływu czasu, na który umowę zawarto,
b) z dniem ostatnim miesiąca, w którym doręczono pracownikowi pismo, zawiązujące z nim stosunek służbowy o charakterze publiczno-prawnym,
c) z chwilą śmierci pracownika.

Umowa nie ulega rozwiązaniu z powodu powołania pracownika do służby wojskowej na skutek mobilizacji lub częściowego uzupełnienia wojska do stopy wojennej, względnie z powodu powołania do pięciomiesięcznej obowiązkowej służby czynnej w wojsku stałem, o ile stosunek służbowy do chwili powołania trwał conajmniej rok.

Po trzech miesiącach niepełnienia obowiązków z powodu choroby lub nieszczęśliwego wypadku może pracodawca za uprzednią zgodą Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego uznać umowę za rozwiązaną.

Umowa niniejsza może być każdej chwili rozwiązana przed upływem czasu, na jaki została zawarta. W tym wypadku rozwiązanie stosunku służbowego następuje po wypowiedzeniu umowy.

Wypowiedzenie winno być dokonane najpóźniej na 6 tygodni naprzód na koniec kwartału kalendarzowego i doręczone przed tym terminem pracownikowi na piśmie.

W razie popełnienia przez pracownika zaniedbania lub czynu, który bądźto podpada pod powszechnie obowiązujące ustawy karne i ścigany ma być w drodze karno-sądowej, bądź też stanowiłby, jeśliby się go dopuścił nauczyciel etatowy, występek służbowy w rozumieniu odnośnych ustaw i przepisów, służyć będzie pracodawcy za uprzednią zgodą Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego prawo jednostronnego uznania niniejszej umowy za rozwiązaną natychmiast. Decyzja ta, która winna być umotywowana i doręczona na piśmie, powoduje rozwiązanie stosunku służbowego z chwilą jej doręczenia i wstrzymania z tą chwilą określonego w punkcie I wynagrodzenia. O ile decyzja ta nie wyszła od władzy centralnej (której decyzja nie podlega dalszemu tokowi instancyj) będzie pracownikowi służyło prawo odwołania się od tej decyzji w ciągu dni 14 od dnia następującego po dniu doręczenia do Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Odwołanie nie ma w żadnym wypadku mocy wstrzymującej, a tylko w razie uchylenia decyzji pierwszej przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego pracownik będzie przywrócony do pełnienia służby na warunkach niniejszej umowy, przyczem wynagrodzenie, jakie należałoby się od chwili zwolnienia, będzie dodatkowo pracownikowi wypłacone. Pracownik zrzeka się prawa podnoszenia z powodu wyżej

---

**) Niepotrzebne skreślić.

unormowanego jednostronnego natychmiastowego rozwiązania umowy jakichkolwiek zarzutów, względnie żądania jakiegokolwiek odszkodowania.

VI. W razie rozwiązania stosunku służbowego pracownik będzie obowiązany zwrócić otrzymane zaliczki i uregulować zaciągnięte względem pracodawcy zobowiązania pieniężne i służbowe.

VII. Dla wszystkich sporów, wynikłych ewentualnie z niniejszej umowy, będą w I instancji kompetentne sądy przedmiotowo-właściwe, mające siedzibę w ..................................................

.................................., dnia ................................ 193...... r.

podpis pracownika:

..................................................................................

Podpis przedstawiciela pracodawcy:

..................................................................................

## 152.

Ministerstwo
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego
Nr. I. Praw. 2540/75/36.
Warszawa, dnia 30 czerwca 1936 r.

**W sprawie legitymacyj szkolnych uczniów (słuchaczów), kończących lat 30.**

W związku z zapytaniami, jak postępować w przypadku, gdy w terminie wystawiania legitymacji uczeń (słuchacz) nie ma jeszcze ukończonych 30 lat, lecz kończy je w ciągu bieżącego roku, Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego po porozumieniu się z Ministerstwem Komunikacji wyjaśnia, że uczniowie (słuchacze), którzy w danym roku **kalendarzowym** kończą 30 lat, mogą jeszcze korzystać z legitymacyj szkolnych, uprawniających do zniżek kolejowych, **do końca stycznia następnego roku kalendarzowego,** poczem klauzula o uprawnieniu do ulg kolejowych powinna być na legitymacji bezwzględnie przekreślona.

Wobec powyższego uczniom (słuchaczom), którzy ukończyli 30 lat i:

a) posiadają legitymacje wzoru Nr. 1 a) — klauzulę o uprawnieniu do ulg kolejowych należy skreślać przy zatwierdzaniu ważności legitymacji na drugie półrocze szkolne (w końcu stycznia),
b) posiadają legitymacje wzoru Nr. 1 b) lub 1 c) — klauzulę o uprawnieniu do ulg kolejowych należy skreślać również w końcu stycznia, przy potwierdzaniu ważności legitymacji na miesiąc luty.

Naczelnik Wydziału
(—) Dr. Z. Kwiatkowski.

## 153.

WOJEWODA ŚLĄSKI
Nr. O. P. — I. 75/5

Do
wszystkich Starostw, Magistratów miasta Katowic, Chorzowa i Bielska, Inspektoratów Szkolnych, Dyrekcyj Szkół Średnich Ogólnokształcących i Zawodowych **w Województwie Śląskiem.**

**w sprawie zwalczania jaglicy.**

Nawiązując do zarządzenia z dnia 17 kwietnia 1936 r. Nr. O. P. I.-75/5 ogłoszonego w nr. 4 pod pozycją 63 Gazety Urzędowej Województwa Śląskiego, Dział Administracji Szkolnej, polecam przeprowadzić badania młodzieży w szkołach i przedszkolach, jako-też personelu uczącego, opiekuńczego i służby w szkołach i przedszkolach wszelkiego typu na jaglicę w terminie od dnia 1 września do 30 września 1936 r. W szkołach, w których czynni są lekarze szkolni, pracę tą należy im powierzyć, tam gdzie lekarzy szkolnych brak, winni przeprowadzić badanie lekarze umówieni przez Gminy, Związki gminne lub Wydziały Powiatowe, w szkołach zaś prywatnych, przez właścicieli szkół. Pożądanem jest, aby badania przeprowadzali, o ile możności lekarze-okuliści.

Badanie ma się odbywać zgodnie z instrukcją wydaną przez Ministerstwo Opieki Społecznej przy okólniku Nr. 30/34 z dnia 6. 8. 1934 r. Nr. Zn. 50/Z/20/1 o zwalczaniu jaglicy, załącznik Nr. 1.

Lekarze przeprowadzający badanie sporządzą po ukończeniu badań dla Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego sprawozdania, które mają zawierać następujące dane: 1) Nazwa i adres szkoły, 2) Ogólna liczba dzieci w szkole, 3) Liczba dzieci zbadanych, 4) Imienny spis dzieci chorych na jaglicę, 5) Imienny spis dzieci podejrzanych o jaglicę, 6) Ogólne uwagi i spostrzeżenia.

Sporządzone sprawozdania doręczą lekarze badający odnośnym kierownikom szkół. Kierownicy szkół prześlą niezwłocznie odpisy sprawozdań Urzędowi Wojewódzkiemu Śląskiemu — Wydziałowi Oświecenia Publicznego, oryginały zaś sprawozdań przechowają w aktach szkół.

Katowice, dnia 27 sierpnia 1936 r.

**Wojewoda Śląski**
**(—) Dr. Grażyński,**

## 154.

Ministerstwo
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego.
Nr. II P. 3132/36. Warszawa, dnia 10. VII. 1936 r.

**W sprawie działalności Związku Bibljotekarzy Polskich.**

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zwraca uwagę na działalność fachową Związku Bibljotekarzy Polskich, mającą znaczenie dla bilbjotekarstwa szkolnego. Związek

ten jest osobą prawną, jego siedzibą — miasto st. Warszawa, a terenem działalności — cała Rzeczpospolita Polska. Zadaniem Związku jest między innemi: zespalanie bibljotekarzy polskich celem skutecznego działania w kierunku nabywania i pogłębiania fachowej wiedzy, czuwanie nad prawidłową organizacją i rozwojem bibljotek, czytelń i pracowni bibljograficznych, oraz nad rozszerzaniem i podtrzymywaniem zamiłowań do naukowej i fachowej pracy w dziedzinie bibljotekarstwa i bibljografji. Dla spełnienia tych zadań Związek Bibljotekarzy urządza fachowe kursy, odczyty, wystawy, wycieczki bibljotekarskie i współdziała w szerzeniu wykształcenia zawodowego.

Z ramienia Związku działa w Warszawie Poradnia Bibljoteczna (ul. Marszałkowska 69, m. 5, telefon 8.40-93), która codziennie udziela informacyj i pomocy w zakresie organizacji i administracji bibljotek, dostarcza wykazów bibljograficznych, formularzy i wzorów urządzeń bibljotecznych, podaje literaturę fachowo-bibljotekarską itp.

Związek Bibljotekarzy posiada w chwili obecnej swoje Koła w Krakowie, Lublinie, Lwowie, Poznaniu, Warszawie, Wilnie i Łodzi.

Zdając sobie sprawę z ważności fachowego przygotowania pracowników bibljotecznych nietylko w bibljotekach naukowych, posiadających personel wykwalifikowany (praktyka i państwowy egzamin bibljotekarski), ale i w innych, mniejszych bibljotekach, zwłaszcza szkolnych, zachęcam ogół nauczycieli, a w szczególności pełniących obowiązki bibljotekarzy w Centralnych Bibljotekach Pedagogicznych przy poszczególnych Kuratorjach Okręgów Szkolnych oraz w szkołach średnich ogólnokształcących, powszechnych i zawodowych, by dla nabycia znajomości zasad bibljotekarstwa, uzupełnienia ich i pogłębienia brali czynny udział w pracach Związku Bibljotekarzy Polskich, uczestniczyli w jego zebraniach dyskusyjnych, kursach i ćwiczeniach.

Podsekretarz Stanu:
**(—) Jerzy Ferek Błeszyński.**

**155.**

Przedruk z Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 4, poz. 105.

**Stanowisko dyrektora państwowej szkoły przemysłowej w Bielsku.**

Ministerstwo W. R. i O. P. ogłasza konkurs na stanowisko dyrektora państwowej szkoły przemysłowej w Bielsku.

O wymienione stanowisko mogą się ubiegać osoby, odpowiadające pod względem kwalifikacyj wymaganiom rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 października 1932 r. o kwalifikacjach zawodowych do nauczania w szkołach i na kursach zawodowych (Dz. U. R. P. Nr. 91, poz. 774) i rozporządzeniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 28 listopada 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 593) oraz odpowiadające wymaganiom art. 12 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu obwieszczenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 9 listopada 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 104, poz. 873).

Do stanowiska tego przywiązane jest uposażenie, unormowane rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 663) z uwzględnieniem zasad, wprowadzonych rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 102, poz. 781).

Podania, zaopatrzone potrzebnemi dokumentami, skierowane do Ministerstwa W. R. i O. P., wnosić należy w drodze służbowej do Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego (Wydział Oświecenia Publicznego) w Katowicach najpóźniej w sześć tygodni od daty wyjścia niniejszego numeru Dziennika Urzędowego. (Nr. BP — 12088/36).

**156.**

**Komunikat o portrecie Marszałka Józefa Piłsudskiego, rys. Zdz. Czermańskiego.**

Ministerstwo W. R. i O. P. zwraca uwagę dyrekcyj szkół wszelkich typów na portret Marszałka Józefa Piłsudskiego, artystycznie wykonany przez Zdzisława Czermańskiego, a wydany nakładem J. Przeworskiego w Warszawie, (Nr. II Pr — 14278/36).

**157.**

**Komunikat o „Kalendarzu terminowym p. t.: Legjony w sztuce polskiej".**

Ministerstwo W. R i O. P. zwraca uwagę dyrekcyj i Nauczycieli szkół wszelkich typów na wydany staraniem Komitetu budowy Muzeum Narodowego w Krakowie Kalendarz terminowy na rok 1936 p. t. „Legjony w sztuce polskiej", oprac. Alfr. Wł. Holender.

Wydawnictwo to zawiera wyimki mało znanych portretów Marszałka Piłsudskiego, krótkie wyimki z Jego Pism, oraz podobizny wielu wybitnych oficerów legjonowych.

Kalendarz stoi na wysokim poziomie pod względem artystycznym (Nr. II Pr — 345//36).

**158.**

## O WYDAWNICTWACH.

**PRZYRODA I TECHNIKA,** czasopismo poświęcone popularyzacji nauk przyrodniczych i technicznych. Książnica-Atlas. Lwów. Prenumerata roczna 10,— zł. Zeszyt 5 — Maj 1936 r.

Ostatnie lata przyniosły w dziedzinie badań nad strukturą jądra atomowego nowe i ważne zdobycze. Wiemy dziś, że obok protonów i elektronów atom zawiera w sobie neutrony i pozytrony. Ta mnogość elementów składowych atomów nasuwa skolei pytanie, w jaki sposób są one w atomie umiejscowione i jaką odgrywają rolę. Na to znajdziemy odpowiedź w artykule p. t. „Skruktura jądra atomowego, zawarty w ostatnim numerze „Przyrody i Techniki", pióra dr. A. Łastowieckiego, znanego popularyzatora tych zagadnień.

Autor zaznajamia czytelnika ze wszystkiemi arkanami tej zawiłej zagadki w sposób tak prosty i przystępny, że nawet laik doskonale może się zorientować w omawianym problemie. Tenże zeszyt „Przyrody i Techniki" zawiera szereg artykułów z najrozmaitszych dziedzin i gałęzi wiedzy. Dowiadujemy się n. p. że owocki traw mogą się stać śmiertelnymi pociskami, zabijającymi nawet duże zwierzęta jak owce. W artykule dr. Opieńskiej-Blauth p. t. „Od leczenia do zatrucia" wyjaśniona zostaje zagadka leczniczego działania takich trucizn jak strychnina, arszenik i t. d. Z artykułów technicznych wyróżnia się „Elektryfikacja warszawskiego węzła kolejowego", w którym autor inż. Iwanicki podaje nieznane dotychczas i nieopublikowane nigdzie szczegóły o stanie tych robót i zapowiada niedaleki już termin pojawienia się na tym szlaku warszawskim pierwszych w Polsce elektrowozów i elektrowagonów. W sumie znajdujemy w tym zeszycie 6 dłuższych, ilustrowanych artykułów. Resztę numeru wypełniają interesujące notatki naukowe, zebrane w następujące działy: Sprawy bieżące, Postępy i zdobycze wiedzy, Rzeczy ciekawe, Co się w Polsce dzieje, Kalendarzyk astronomiczny, Tablice meteorologiczne, Przegląd czasopism, Poradnik nauczyciela. Wkońcu Słowniczek terminów naukowych wyjaśnia niektóre trudniejsze wyrażenia artykułów, Całość stanowi lekturę ciekawą i pouczającą.

---

**„PRZYRODA I TECHNIKA",** czasopismo poświęcone popularyzacji nauk przyrodniczych i technicznych. Redaguje dr. Anna d'Abancourt-Koczwarowa.

Nakład Książnica-Atlas, Lwów. zeszyt 6 czerwiec 1936.

**Zielarstwo** może się stać w Polsce potężną dźwignią naszego rolnictwa, które hodowlą roślin lekarskich i przemysłowych może wybitnie podnieść swą dochodowość. Zagadnienie to nowe i bynajmniej nie łatwe, w realizacji wymaga gruntownego i wszechstronnego rozważenia. Strona organizacyjna Zielarstwa jest u nas pod opieką Polskiego Komitetu Zielarskiego. O stanie prac tych, ich wynikach oraz o współczesnych kierunkach w zielarstwie, o jego znaczeniu ekonomicznym i naukowym mówi wszechstronnie i zajmująco artykuł w ostatnim numerze „Przyrody i Techniki" pióra dr. I. Turowskiej.

Tenże numer przynosi ciekawy artykuł dr. Karczewskiego „Odmiany wodoru". Jest to streszczenie wyników badań ostatniej doby nad tym pierwiastkiem, który oprócz 3 izotopów posiada dwie odmiany allotropowe, stąd bogactwo jego postaci występujących jako: wodór, deuter, tritium, oraz orto- i parawodór i ich wzajemne kombinacje.

W jakich warunkach dziś żyje nasza zwierzyna oraz czy odpowiadają one jej wymaganiom naturalnym pisze p. Lindeman w artykule „Życie zwierzyny łownej dawniej a dziś". O przerobie żywicy i stanie jej w Polsce czytamy w artykule inż. Wojciechowskiego. Sylwetkę wielkiego neurologa Pawłowa kreśli prof. Sosnowski.

Numer ten zawiera oprócz artykułów szereg działów notatek jak: Sprawy bieżące, Postępy i zdobycze wiedzy, Rzeczy ciekawe, Kalendarzyk astronomiczny, Tablicę meteorologiczną, Recenzje z książek, Kącik rozrywkowy i t. p.

Numer zdobią piękne i liczne ilustracje.

---

**VI-ty zeszyt „Świata i Życia".**

Ukazał się zeszyt 6 tomu IV zarysu encyklopedycznego „Świat i Życie". (Nakł. Książnicy-Atlas).

Otwiera numer zakończenie art. „Socjalizm narodowy", rozpoczętego jeszcze w numerze poprzednim (dr. A. Hertz), dalej idzie art. „Sociologja" (dr. G. Icheiser), informujący czytelnika o wszystkich najnowszych prądach w socjologji dzisiejszej. Artykuł „Społeczeństwo" doc. dr. J. Chałasińskiego jest jakby praktycznym przykładem metody badań i sposobu rozumowania socjologów współczesnych. Całkiem nowocześnie ujęty jest też problem powstawania i życia stronnictw politycznych w art. „Stronnictwa polityczne" dr. A. Hertza. Na pograniczu zagadnień socjologicznych leży również art. „Spółdzielczość", napisany przez St. Thugutta, oraz art. „Statystyka", napisany przez dyrektora Głównego Urzędu Statystycznego E. Szturm de Sztrema, w sposób interesujący i przystępny, omawiający dzisiejsze badania zjawisk masowych, które są również przedmiotem badań w socjologji. Także i art. A. Fidlera „Sprawiedliwości wymiar", informujący zwięźle o istocie i organizacji wymiaru sprawiedliwości w Polsce i w innych krajach, uwzględnia szeroko tło społeczne całego tego problemu.

W zupełnie inny świat przenosi czytelnika artykuł St. Wasylewskiego: „Stroje polskie", oraz artykuł o „Stylach" doc. dr. J. Starzyńskiego. będący jakby podsumowaniem i zamknięciem licznych artykułów o historji sztuki, jakie znajdują się w „Świecie i Życiu".

Ponadto w zeszycie VI-ym znajdują się pouczające i interesujące artykuły dr. T. Jaczewskiego „Systematyka biologiczna" oraz prof. dr. L. Hirszfelda p. t. „Szczepionki i surowice".

Arkusz ilustracyj zamyka jak zwykle i ten zeszyt.

---

Wyszedł z druku **Nr. 2/36 „Zrębu".** Numer zawiera Myśli Józefa Piłsudskiego o Wilnie.

Artykuł K. Kosińskiego „Józef Piłsudski a literatura polska" mówi o stosunku Marszałka do trzech wieszczów i o reminiscencjach Słowackiego w pismach i przemówieniach Piłsudskiego.

Janusz Jędrzejewicz rozpatruje nową deklarację Grupy Zrąb. W obszernym artykule charakteryzuje inicjator i prezes Grupy Zrębu dotychczasową jej działalność i wyczerpująco rozwija program wychowawczy, zawarty w punktach nowej deklaracji.

N-ru dopełniają artykuły o zagadnieniach szkolnych: J. Miedzińskiej „Młodzież pracująca a szkolnictwo dokształcające"; A. Zanda i J. Nowakowskiego.

W dziale petitowym prócz recenzyj pism polskich, francuskich, angielskich i niemieckich oraz książek polskich i obcych — mamy dział „Z praktyki wychowania obywatelskiego", przynoszący opracowanie ciekawej ankiety o teatrach dziecięcych (H. Małkowski).

Bardzo pożyteczną akcję rozpoczął „Zrąb", podając częściową (narazie) bibljografję książek o Marszał-

ku Piłsudskim. Nauczycielstwo i młodzież powita ten dział z radością i wdzięcznością.

**Włodzimierz Korsak: PUSZCZA RUDNICKA.** Dokoła Polski. Tom II. Książnica-Atlas. Lwów-Warszawa. Str. 53.

Jest to monografja jednej z licznych puszcz kresowych, położonej o 30 km na południe od Wilna.

Autor, wybitny znawca kniej kresowych, opowiada w niej barwnie i zajmująco o Puszczy Rudnickiej, o jej florze, faunie, krajobrazie i ukształtowaniu powierzchni, o zadrzewieniu i o wodach puszczańskich. Czyta się te opisy łatwo, jak powieść — choć zawierają one mnóstwo cennego materjału naukowego z dziedziny przyrody i krajoznawstwa. Książkę zdobią estetyczne rysunki i fotografje autora.

---

**Księga Pamiątkowa 25-lecia Harcerstwa w Lubelszczyźnie — Wspomnienia i dokumenty 1911 — 1936.**

Zarząd Okręgu Lubelskiego Z. H. P. wydał Księgę Pamiątkową 25-lecia Harcerstwa w Lubelszczyźnie, opracowaną na podstawie wspomnień i dokumentów z lat 1911 — 1936.

Księga ta zasługuje na uwagę, gdyż jest nietylko rysem historycznym, ale też pierwszą próbą syntetycznego ujęcia ruchu harcerskiego w Lubelszczyźnie, ustalenia jego genezy utrwalenia dorobku organizacji i odtworzenia ideowej atmosfery harcerskiej z okresu walk o niepodległość Polski.

**W. Daszewska i J. Szpotańska — Wspólna Praca.** Przyroda i Geografja — Podręcznik zatwierdzony przez Min. W. R. i O. P. do użytku szkolnego dla uczniów Klasy III. szkół powszechnych I. stopnia — Wyd. M. Arcta, Warszawa.

**Pamięci Króla Czynu** — Z obchodu 25-lecia śmierci Ks. Patrona Piotra Wawrzyniaka w Poznaniu dnia 9 listopada 1935 r. i w Katowicach dnia 22 grudnia 1935 r. Nakład Komitetu Obchodu, Poznań 1936 r.

---

## Książki i czasopisma nadesłane do Redakcji.

**Chowanna** — Miesięcznik poświęcony współczesnym prądom w wychowaniu i nauczaniu. Wydawnictwo Instytutu Pedagogicznego w Katowicach, Redakcja i Admin. — Katowice, ul. Krasińskiego 3. Prenumerata roczna 5 zł., zeszyt pojed. 1 zł.

**Treść zeszytu 6 — czerwiec 1936:** Henryk Rowid Nowa era w ustroju kształcenia nauczycieli w Polsce (dok.) Józef Pieter: O stopniu zależności inteligencji od warunków socjalnych, (c. d.) Recenzje i sprawozdania: Kronika Instytutu Pedagogicznego. Współczesny ruch pedagogiczny.

**Muzeum** — czasopismo Pedagogiczne T. N. S. W. poświęcone sprawom wychowania, nauczania i organizacji szkolnictwa, Red. i Admin.: Lwów, ul. Łyszczakowska 5. Prenumerata roczna 10 zł. zeszyt pojed. 2,50 zł.

**Treść zeszytu 1 maj 1936 r.:** — Kazimierz Brończyk: Szkoła w wypowiedziach pisarzy. Dr. Ludwik Jaxa Bykowski: W sprawie metod nauczania w przyszłych liceach. Śp. Dr. Aleksandra Skulska: Realizacja programu języka polskiego dla III kl. gim. Dr. Juljusz Kijas: Praca nauczyciela języka polskiego w klasie II. Omówienia książek.

**Wspólnota wychowania** — Kwartalnik Związku Rodzicielskiego przy publiczn. szkołach powszechn. Nr. 1 i Nr. 28 w Katowicach. Nr. 2.

**Ruch literacki** — czasopismo wydawane przez Tow. Literackie im. A. Mickiewicza, oddział warszawski i instytut Wydawniczy „Bibljoteka Polska" Warszawa. Red. Warszawa, ul. Komera 4—18. Admin. J. Wyd. Bibljoteka Polska, Warszawa Nowy Świat 23 — 25. Prenumerata roczna 6 zł. zeszyt pojed. 1,50 zł.

**Treść zeszytu 2, marzec — kwiecień 1936 r.:** — J. Krzyżanowski: Akademickie „Dzieje literatury pięknej" St. Skwarczyńska: Listy Sobieskiego do Marysieńki jako zjawiska kulturalne i literackie. — Grzegorz Timofiejew: Dostojewski a Żeromski X. Br. Gładysz: Nowe studja o „Bogurodzicy", T. Mikulski: Paralele prof. J. Krzyżanowskiego. J. Krzyżanowski: Romans z XVII. wieku. St. Swarczyńska; Listy Krasińskiego do Delfiny. J. Kulczycka: Studjum o „Lili Wenedzie" M. Rulikowski: Pamiętniki Pawła Owerłły.

**Polonista** — dwumiesięcznik poświęcony sprawom nauczania języka polskiego. Red. i Admin. Warszawa, Instytut Wydawniczy „Bibljoteka Polska" Nowy Świat 23—25. Prenumerata roczna 10 zł. nr. pojed. 1,50 zł.

**Treść zeszytu 2—3, marzec - czerwiec 1936 r.** — Dr. Marjan de Loges: Przeżycie a przedmiot w dziele literackiem. Tadeusz Parnowski; Gazetka ścienna (dok.) Dr. Janina Hełm-Pirgowa; Metodyka ćwiczeń redakcyjnych (dok.). Marjan Placzek: Język polski w szkole ukraińskiej. Zofja Jętkiewiczowa; Nauczanie kultury w szkole średniej przez zapoznawanie z dziełami sztuki. Dr. Józef Gołąbek: O czytankach dla I. kl. gimn. (dok.). Sprawozdania i oceny. Kronika. Ankieta.

**Przegląd pedagogiczny** — dwumiesięcznik T. N. S. W. Red. i Admin. Warszawa, ul. Bracka 18. Prenumerata roczna 6 zł. Nr. pojed. 50 gr. Nr. 11 z 21. VI. 1936 r

**Moje pisemko** — tygodnik ilustrowany dla dzieci i młodzieży. Red. Warszawa, Pierackiego 14, m. 8. Admin. Nowy Świat 35. Prenumerata roczna 12 zł., mies. 1,20; dla szkół i przedszkoli specjalny rabat 10% przy prenumeracie do 5 egzempl., — 20% ponad 5 egzempl., — 30% ponad 15 egzempl.

**Redakcja:** Katowice — Urząd Wojewódzki Śląski ul. Jagiellońska I p. pokój 326. — Tel. 106.
**Administracja:** II. p. pokój 538. — Tel. **178.** — Konto P. K .O. Nr. **304.121.**

Tłoczono w Drukarni Urzędu Wojew. Śląskiego w Katowicach.